

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2000

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä tammikuuta 2000

N:o 44—55

SISÄLLYS

N:o	Sivu
44 Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta	138
45 Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki	147
45 Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (Saamenkielinen käännös)	167
46 Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	186
46 Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	187
47 Laki yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	188
47 Laki yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	189
48 Laki maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta	190
48 Laki maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	191
49 Laki yritystuesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	192
49 Laki yritystuesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	193
50 Laki aravalain 1 §:n muuttamisesta	194
50 Laki aravalain 1 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	195
51 Laki omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	196
51 Laki omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	197
52 Laki varainsiirtoverolain 14 §:n muuttamisesta	198
52 Laki varainsiirtoverolain 14 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	199
53 Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain 7 §:n muuttamisesta	200
53 Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain 7 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	201
54 Laki poronhoitolain 34 §:n muuttamisesta	202
54 Laki poronhoitolain 34 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	203
55 Laki kolttalain 8 ja 13 §:n muuttamisesta	204
55 Laki kolttalain 8 ja 13 §:n muuttamisesta (Saamenkielinen käännös)	205

N:o 44

Laki**maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 12 §, 13 §:n edellä oleva luvun otsikko, 17 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 18—20 §, 23, 36, 41 ja 67 §:n edellä olevien lukujen otsikoiden numerointi ja 59 §,

muutetaan 1 §:n 2 momentin 5 kohta, 2 §, 3 §:n 1 momentin 1, 3, 4, 9 ja 10 kohta, 5 §:n 2 ja 4 momentti, 8—11 ja 13—16 §, 16 §:n edellä oleva luvun otsikko, 23 §:n 2 momentti, 25 §:n 2 momentti, 29 §:n 2 momentti, 32 §:n 1 momentti, 33 §, 36 §:n 4 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti, 44 §:n 2 ja 3 momentti, 46 §:n 3 momentin 5 kohta, 55 §:n 3 ja 5 momentti, 64 §:n 2 ja 3 momentti, 65 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta, 67 §:n 1 momentti, 69 §:n 1 momentti ja 70 § sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 5 §:ään uusi 7 momentti sekä lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

1 §

Lain tavoitteet

Tämän lain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota:

5) toteutettavien toimenpiteiden taloudellisiin, sosiaalisiin ja sivistyksellisiin vaikutuksiin sekä tasa-arvo- ja työllisyysvaikutuksiin;

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetus-

ten muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999, jäljempänä EY:n maaseudun kehittämisasiasetus, tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Lisäksi lakia sovelletaan Euroopan yhteisön (EY) markkinajärjestelyasetusten perusteella maksettaviin EU-osarahoitteisiin tukiin ja kansallisiin täydentäviin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin. Tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan käyttää sekä kansallisia että Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai Euroopan unionin (EU) muista varoista osaksi tai kokonaan rahoitettavia tukijärjestelmiä.

Maatalouden varhaiseläketuen osalta on voimassa, mitä säädetään maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/1994).

Euroopan unionin osaksi rahoittamien pelon metsitystoimenpiteiden ja muiden kestävän metsätalouden rahoituksesta annetussa laissa (1094/1996) tarkoitettujen metsäta-

loustoimenpiteiden osalta on voimassa, mitä säädetään mainitussa laissa ja kiinteistön yhteisomistajien osallistumisesta metsätalouden rahoituslainsäädännössä tarkoitettuun toimenpiteeseen annetussa laissa (1349/1996) avustuksista, jollei tämän lain 7 §:n 1 ja 2 momentista, 8 tai 9 §:stä, 24 §:n 2 momentista, 51 §:stä tai 58 §:n 2 momentista muuta johdu. Lisäksi noudatetaan, mitä tämän lain 4 ja 8 a §:ssä, 11 §:n 1 ja 4 momentissa, 13 §:ssä, 23 §:n 1 momentissa, 41, 44, 45 ja 47 §:ssä, 55 §:n 1 ja 3 momentissa, 57 §:ssä, 64 §:n 1 ja 3 momentissa, 66 §:ssä, 69 §:n 1, 2 ja 4 momentissa sekä 70, 74 ja 75 §:ssä säädetään.

Lisäksi on voimassa, mitä säädetään uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/1981), yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa (56/1980) ja peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetussa laissa (947/1997).

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoittamisesta on voimassa, mitä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa (45/2000) säädetään. Tämän lain 11 §:ssä tarkoitettua luonnonhaittakorvausta ja ympäristötukea, 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua tukea maaseutualueiden sopeutumisen ja kehittämisen edistämiseksi sekä 13 §:ssä tarkoitettua tukea yleisiin kehittämishankkeisiin voidaan kuitenkin myöntää myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoittamiseen.

Tämän lain 1—4, 6—10, 23, 41, 44—46, 49—56, 63, 64, 67, 69, 74 ja 76 §:ää sovelletaan myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan myöntämään EY:n maaseudun kehittämisasetuksen mukaiseen maataloustuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin tukeen.

Tätä lakia ei sovelleta Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvien toimenpiteiden tukemiseen eikä niihin muihin toimenpiteisiin, joita rahoitetaan kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen kautta.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maaseutuyrityksellä* yritystä, joka harjoittaa maatilataloutta tai maatilatalouden yhteydessä muuta yritystoimintaa;

3) *maataloudella* peltoviljelyä, karjataloutta ja muuta eläinten pitoa, kasvihuonetuotantoa, puutarha- ja taimitarhaviljelyä, turkistarhausta, hevostaloutta, porotaloutta, mehiläistaloutta, ammattimaista metsästystä, marjastusta ja sienestystä taikka muuta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden tuotantotoimintaa;

4) *muulla yritystoiminnalla* sellaista muuta kuin 2 kohdassa tarkoitettua luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvaa yritystoimintaa sekä alkutuotannon yhteydessä harjoitettua muuta yritystoimintaa, joka työllistää yrittäjän ja hänen perheenjäsenensä lisäksi muita henkilöitä alkutuotanto mukaan luettuna enintään kolmea vuosityöpaikkaa vastavasti;

9) *yhtenäisellä ohjelma-asiakirjalla* rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999, jäljempänä rakennerahastojen yleisasetus, 19 artiklassa tarkoitettua ohjelma-asiakirjaa, *yhteisöaloiteohjelmalla* rakennerahastojen yleisasetuksen 21 artiklassa tarkoitettua ohjelma-asiakirjaa sekä *maaseutuohjelmalla* EY:n maaseudun kehittämisasetuksen 44 artiklassa tarkoitettua komission hyväksymää maaseudun kehittämistä koskevaa ohjelma-asiakirjaa;

10) *paikallisella toimintaryhmällä* rekisteröityä yhdistystä, osuuskuntaa tai muuta yksityisoikeudellista yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on toteuttaa yhteisöaloiteohjelmaa tai vastaavaa EU-osarahoitteista tai kansallista maaseudun kehittämisohjelmaa.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun maaseutuyritykseen voidaan rinnastaa sellainen yritys, joka toimii palvelujen tai tuotteiden jalostus-, jakelu- tai myyntiketjun osana, siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

5 §

Tuen saamisen yleiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää sellaiselle maaseutuyritykselle, jonka taloudellinen elinkelpoisuus voidaan osoittaa ja joka edistää maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiä ja jonka tukemista voidaan pitää tämän lain tavoitteet huomioon ottaen tarkoituksenmu-

kaisena. Tukemisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 3 luvussa tarkoitettujen tukien sekä 11 §:ssä tarkoitettujen luonnonhaittakorvauksen osalta edellytettävä sitä, että tuen saaja asuu maaseutuyrityksen sijaintipaikalla tai sellaisella etäisyydellä siitä, että yritys tulee asianmukaisesti hoidetuksi huomioon ottaen muun muassa eläinsuojelulain (247/1996) säännökset.

Maaseutuyrittäjän muusta ammatista kuin tässä laissa tarkoitettujen elinkeinotoiminnan harjoittamisesta saamat tulot eivät saa olla valtioneuvoston asetuksella vahvistettavaa määrää suuremmat.

Tässä laissa tarkoitettua tukea voidaan lain muiden säännösten estämättä myöntää sellaiselle maatalousyrittäjien eläkelaisella (467/1969) tarkoitettulla tavalla vakuutetulle maaseutuyrittäjälle, joka harjoittaa maatalouden ohella sivutoimista sisävesikalastusta.

8 §

Euroopan yhteisön rahoitus

Maa- ja metsätalousministeriö toimii EMOTR:n tukiosaston osalta varoista vastaavana ministerinä ja EMOTR:n ohjausosaston varoista myönnettävien varojen osalta rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 tarkoitettuna maksuviranomaisena sekä antaa varoja myös muiden ministeriöiden hallinnonaloille rahaston rahoittamien ohjelmien täytäntöönpanoa varten riippumatta siitä, myönnetäänkö varat edellä mainitusta rahastosta valtiolle vai valtion edelleen välitettäväksi. Maa- ja metsätalousministeriö voi myös ottaa vastaan yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen tai yhteisöaloiteohjelman toteuttamiseksi EY:n muiden rakennerahastojen varoja edellä mainitun asetuksen mukaiselta asianomaiselta maksuviranomaiselta käytettäväksi tämän lain mukaisiin tarkoituksiin. Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii myös yhteisön maksuosuuden hakemisesta, varojen tulouttamisesta sekä muusta tilinpidosta ja varojen tilittämisestä komissiolle. Samoin maa- ja metsätalousministeriölle kuuluu tarvittavien selvitysten antaminen ja edustaminen Euroopan yh-

teisön toimielimissä tässä laissa tarkoitettuja asioita käsiteltäessä.

EU:n varat tuloutetaan valtion talousarvion kautta valtiovarastoon. Maatilatalouden kehittämisrahastosta myönnetyn osarahoituskelepoisen tuen EU:n rahoitusosuus osoitetaan talousarviossa rahastoon.

EMOTR:n tukiosaston varoja hallinnoitaessa noudatetaan, mitä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1258/1999 ja sen nojalla annetuissa yhteisön säädöksissä ja määräyksissä maksajayksiköstä ja varojen hallinnoinnista säädetään. Mitä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1100/1994) ja sen nojalla säädetään, noudatetaan soveltuvin osin toimeenpantaessa tässä laissa tarkoitettuja tukijärjestelmiä.

8 a §

Ohjelmatyö

Tavoiteohjelmien 1 ja 2 ohjelmatyössä noudatetaan, mitä rakennerahastojen kansallisesta hallinnoinnista erikseen säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää tarkemmin maakunnan yhteistyöryhmän maaseutuosaaston tehtävistä tämän lain mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa.

Maaseudun kehittämissuunnitelmien laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannasta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Jalostuksen ja markkinoinnin tuen osalta kehittämissuunnitelma laaditaan yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa. Maaseutusuunnitelma tulee laatia yhteistyössä muiden aluehallintoviranomaisten kanssa sekä alueella toimivien ohjelman toteuttamiseen osallistuvien tahojen kanssa. Tavoitteen 1 ulkopuoliset alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat on yhteensovittettava maakunnan yhteistyöryhmässä. Maaseutuohjelman muuttamisesta noudatetaan soveltuvin osin, mitä maaseutuohjelman laatimisesta säädetään.

Maaseudun yhteisöaloiteohjelmaa koskeva suunnitelma laaditaan komission antamien yhteisöaloitetta koskevien suuntaviivojen mukaan. Suunnitelmien laatimisesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Suunnitelma laaditaan paikallisten toimintaryhmien kehittämissuunnitelmien perusteella.

2 luku

EU-osarahoitteiset tuet

9 §

Yleistä

Myönnettäessä tukea Euroopan unionin osaksi rahoittamiin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin, jäljempänä EU-osarahoitteinen tuki, noudatetaan tämän lain säännöksiä siltä osin kuin asiasta ei säädetä Euroopan yhteisön asetuksissa tai niiden nojalla annetuissa päätöksissä tai määräyksissä. Lakia sovelletaan sekä yhteisön että kansalliseen rahoitusosuuteen. Kansallinen rahoitusosuus voi olla sekä valtion että muun julkisyhteisön myöntämää tukea. Ohjelmiin ja suunnitelmiin voi sisältyä myös kokonaan kansallisista varoista rahoitettavia toimenpiteitä.

Tämän luvun mukaista tukea voidaan myöntää, jos tuettava kehittämistoimenpide on sisällytetty Euroopan yhteisön varoista rahoitettavaan ohjelmaan ja toimenpide täyttää ohjelmassa tai maaseudun kehittämissuunnitelmassa sille asetetut edellytykset. EY:n markkinajärjestelyasetusten perusteella EU-osarahoitteisia tukia voidaan myöntää myös ohjelmien ulkopuolella.

10 §

Maatilatalouden ja maaseudun yritystoiminnan tukeminen

EY:n maaseudun kehittämisasetuksessa tarkoitetuista tuista voidaan myöntää:

1) asetuksen 4—7, 30, 33 ja 45 artiklassa tarkoitettulla tavalla tukea maaseutuyritysten tuotannollisiin ja tuotantotoiminnan edellyttämiin ympäristön- ja työsuojelullisiin investointeihin ja investointihankkeiden suunnittelukustannuksiin;

2) asetuksen 8 artiklassa tarkoitettulla tavalla nuorten viljelijöiden aloitustukea;

3) asetuksen 9, 33 ja 45 artiklassa tarkoitettulla tavalla tukea ammatilliseen lisä- ja täydennyskoulutukseen;

4) asetuksen 25—28 ja 30 artiklassa tarkoitettulla tavalla tukea maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamiseen;

5) asetuksen 29, 32, 33 ja 45 artiklassa tarkoitettulla tavalla tukea maaseutualueiden sopeuttamisen ja kehittämisen edistämiseksi

muihin kuin edellä 1—4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Edellä 1 momentissa säädettyjen tukien lisäksi EU-osarahoitteista tukea voidaan myöntää tuottajaorganisaatioiden ja -ryhmitymien toiminnan tukemiseen.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, EU-osarahoitteista tukea voidaan myöntää yhteisöaloiteohjelman mukaisten yrityshankkeiden rahoittamiseen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu tuki, joka kohdistuu kiinteistön tai sen osan hankintaan, myönnetään tuen enimmäismäärää lukuun ottamatta muuten samoin ehdoin kuin tämän lain perusteella kiinteistön tai sen osan hankkimista varten myönnettävä laina. Tässä momentissa tarkoitettuun tukeen sovelletaan, mitä varainsiirtoverolain (931/1996) 14 §:ssä säädetään kiinteistön tai sen osan hankkimista varten myönnettävästä lainasta.

11 §

Luonnonhaittakorvaus, ympäristötuki ja pellonmetsityksen tukeminen

Maatilatalouden harjoittajalle ja muulle tukeen oikeutetulle voidaan myöntää EY:n maaseudun kehittämisasetuksen:

1) 14 artiklassa tarkoitettua luonnonhaittakorvausta ja 16 artiklassa tarkoitettua ympäristörajoitteisille alueille myönnettävää korvausta;

2) 22 artiklassa tarkoitettua maatalouden ympäristötukea; sekä

3) 30 ja 31 artiklassa tarkoitettua tukea pellon metsitykseen.

Pellonmetsitykseen liittyvän varsinaisen metsitystoimenpiteen osalta tukeen oikeutetuista säädetään kestävänsä metsätalouden rahoituksesta annetussa laissa.

Luonnonhaittakorvausta ja ympäristörajoitteisille alueille myönnettävää korvausta koskevan tukijärjestelmän täytäntöönpanosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Luonnonhaittakorvauksen ja ympäristörajoitteisille alueille myönnettävän korvauksen enimmäismääristä ja muista yleisistä ehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ennen asetuksen antamista on kuultava ympäristöministeriötä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luonnonhaittakorvausta ja ympäristörajoitteisille alueille myönnettävää korvausta koskevan tukijärjestelmän toimeenpanosta.

Maatalouden ympäristötukijärjestelmän täytäntöönpanosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee maatalouden ympäristötukijärjestelmän ja sen toimeenpanon yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. Maatalouden ympäristötukien yleisistä ehdoista ja enimmäismääristä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarkemmat säännökset maatalouden ympäristötukijärjestelmän toimeenpanosta kuultuaan ympäristöministeriötä.

Pellonmetsitystä koskevan järjestelmän täytäntöönpanosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Siitä, millä edellytyksillä pelto hyväksytään metsitettäväksi sekä pellon metsitykseen liittyvän metsityksen hoitopalkkion ja tulonmenetykskorvauksen enimmäismääristä sekä yleisistä ehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa asetuksella tarkemmat säännökset tukijärjestelmän täytäntöönpanosta kuultuaan ympäristöministeriötä.

13 §

Yleiset kehittämishankkeet

Muuhun kuin maaseutuyritysten 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kehittämiseen voidaan myöntää EY:n maaseudun kehittämisasetuksen 29, 32, 33 ja 45 artiklan nojalla tukea siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Edellä 1 momentissa samoin kuin 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua tukea voidaan osoittaa myös sellaisiin valtion, kunnan tai kuntayhtymän hankkeisiin, joissa hankkeen kohde jää julkisyhteisön omistukseen eikä kustannusten periminen muilta hyödynsaajilta hankkeen luonteen, kustannusten suuruuden tai hyödyn ja kustannusten vaikean kohdentamisen vuoksi ole tarkoituksenmukaista. Tällaisissa hankkeissa tuki voi kattaa kustannukset kokonaankin.

14 §

Paikalliset toimintaryhmät

Paikallinen toimintaryhmä osallistuu yhteisöaloiteohjelman laatimiseen ja sen tehtävänä on arvioida ne hankkeet, joiden perusteella yhteisöohjelmaa toteutetaan. Paikallinen toimintaryhmä antaa lausunnon avustet-

tavista hankkeista työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Työvoima- ja elinkeinokeskus päättää avustuksen myöntämisestä toimintaryhmän lausunnon perusteella. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi poiketa paikallisen toimintaryhmän lausunnosta vain erittäin perustellusta syystä.

Paikallisen toimintaryhmän hallituksen jäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylain (598/1982) 19 §:ssä säädetään.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa mainituista tehtävistä ja muista paikallisen toimintaryhmän tehtävistä sekä paikallisten toimintaryhmien kokoonpanosta ja hyväksymisestä antaa valtioneuvosto.

15 §

Vesivarahankkeet

Sen lisäksi, mitä yhdyskuntien vesihuolto-toimenpiteiden avustamisesta annetussa laisissa säädetään, vesihuoltotoimenpiteitä voidaan tukea myös toteuttamalla hanke kokonaan tai osaksi valtion työnä. Vesistötoimenpiteitä voidaan tukea toteuttamalla hanke valtion työnä tai myöntämällä sen toteuttamiseen avustusta. Valmistunut valtion työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyösapuolelle. Tällöin on sovitettava myös niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

Vesivarahankkeita voidaan tukea valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen puitteissa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tuen edellytyksistä ja tuen enimmäismäärästä.

3 luku

Kansallisesti rahoitettavat tuet

16 §

Yleistä

Edellä 2 luvussa tarkoitettuja tukia voidaan tarvittaessa myöntää myös kokonaan kansallisista varoista. Tukea voidaan myöntää 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi myös kansallisiin ohjelmiin, kehittämistoimenpiteisiin ja hankkeisiin.

5 luku

Velkajärjestelyt

36 §

Valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten vapaaehtoinen velkajärjestely

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voidaan pidentää valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten takaisinmaksuaikaa, alentaa korkoa sekä myöntää lyhennysten ja korkojen suorittamisessa maksuvapautusta tai lykkäystä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Laina-aikaa voidaan erittäin painavasta syystä pidentää yli 30 §:n 1 momentissa säädetyn laina-ajan.

6 luku

Erinäiset säännökset

41 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriön velvollisuutena on järjestää varojen käytön valvonta siten, että tarvittavien varojen käyttö- ja seurantatietojen avulla todetaan, ovatko tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset olleet olemassa sekä onko tuen myöntämisen ja maksamisen ehtoja noudatettu. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on kuitenkin ensisijainen vastuu jalostuksen ja markkinoinnin tuen käyttöä koskevasta valvonnasta ja tarkastuksesta.

Maa- ja metsätalousministeriö voi asetuksella säätää, että valvonnassa käytetään apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä. Maa- ja metsätalousministeriö voi asetuksella antaa valvontaan liittyviä asiantuntijatehtäviä myös muille elimille.

Edellä 11 §:n 1, 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen tukien hallinnoinnissa ja valvonnassa on soveltuvin osin noudatettava, mitä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenneystystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o

3508/92 ja sen nojalla annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3887/92 sekä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa säädetään. Edellä sanottua ei kuitenkaan sovelleta tukiin, jotka myönnetään pellon metsitykseen liittyviin varsinaisiin metsitystoimenpiteisiin ja muihin kestävän metsätalouden rahoituksesta annetussa laissa tarkoitettuihin metsätaloustoimenpiteisiin.

Valtioneuvosto säätää tarkemmin asetuksella muulle yritykselle kuin varsinaista maatilataloutta harjoittavalle maatilalle myönnettävän valtiontuen kertymän valvonnasta.

42 §

Rakentamisen valvonta

Tarkastukset suoritetaan rakennuttajan kustannuksella siten kuin tarkastuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä. Tarkastuksen voi tämän lain mukaista valvontaa varten suorittaa myös työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymä pätevä henkilö.

44 §

Tarkastusoikeus

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksia suorittaville kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojen käsittelyn avulla tai muulla vastaavalla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa, sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Edellä mainituilla henkilöillä on oikeus tarkastaa valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olosuhteet. Tarkastus voi koskea sekä varsinaista tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä tarkastuksen teknisestä suorittamisesta.

46 §

Tuen ja valtionlainan takaisinperiminen tuen saajalta

Tuen ja valtionlainan maksaminen voidaan lakkauttaa 1 momentissa säädetyn lisäksi ja ne voidaan määrätä osaksi tai kokonaan heti takaisin maksettavaksi, jos:

5) maatilataloutta tai yritystoimintaa harjoittavan tukea saaneen avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön, osuuskunnan tai osakeyhtiön omistussuhteet muuttuvat muun kuin perintöoikeudellisen saannon kautta siten, että yritystä ei voida enää tämän lain säännösten mukaan pitää tukemiskelpoisena;

55 §

Viranomaiset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaan kuuluvien asioiden osalta sen esityksestä, että tämän lain mukaisissa tehtävissä käytetään apuna lääninhallituksia, alueellisia ympäristökeskuksia, metsäkeskuksia sekä muitakin kunnan viranomaisia kuin maatalousviranomaisia samoin kuin Finnvera Oyj:tä ja alan neuvontajärjestöjä.

Edellä 2 luvussa tarkoitetun ohjelman tai hankkeen toimeenpano voidaan antaa kunnan, kuntayhtymän tai muun oikeustoimikelpoisen alueellisen toimielimen tehtäväksi siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Alueellinen toimielin vastaa valtiolle ohjelman tai hankkeen toteuttamisesta sekä sitä varten myönnettyjen varojen käytöstä.

64 §

Tarkemmat säännökset

Maa- ja metsätalousministeriö säätää lakia ja valtioneuvoston asetusta tarkemmat asetukset tuettavien toimenpiteiden hyväksyttävistä kustannuksista, tuettavien kokonaisinvestointien enimmäismäärästä, hankkeen ja toimenpiteen toteuttamisajasta, tuen siirtämi-

sestä sekä tarvittavien maksuvalmius-, kannattavuus- ja muiden laskelmien, maaseutuyritysten kehittämissuunnitelmien ja velkajärjestelysopimusten laatimistavasta. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa niin ikään kauppa- ja velkakirjakaavat, hakemus-, sopimus- ja päätöskaaavat sekä määrää hakijan omakustannusosuuden velkajärjestelysuunnitelmasta ja säätää asetuksella määräykset kustannusten korvaamiseen liittyvistä menettelytavoista.

Maa- ja metsätalousministeriö voi säätää asetuksella myös tarkemmin tuen ja lainan hakemis-, myöntämis- ja maksamisenettelystä sekä lainojen ja tukien hoitoon liittyvien tallennus-, seuranta- ja valvontajärjestelmien teknisistä yksityiskohdista. Edellä mainituista seikoista voi myös kauppa- ja teollisuusministeriö säätää asetuksella tarkempia määräyksiä siltä osin kuin on kysymys sen hallinnonalalle kuuluvasta jalostuksen ja markkinoinnin tuesta.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä on edellä säädetty, käyttää:

4) tämän lain 10 §:n 1 ja 2 momentin mukaisiin avustuksiin ja valtionlainoihin ja vastaaviin 16 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin ja valtionlainoihin;

5) erityisestä syystä tämän lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osarahoittamiin avustuksiin ja valtionlainoihin, 13 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin sekä 16, 17, 21 ja 22 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin ja valtionlainoihin;

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

67 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Jos Euroopan yhteisön elinten päätökset ohjelmista ja valtion

tuista annetaan eri ajankohtina, laki voidaan vastaavilta osin panna asetuksella voimaan eri ajankohtina.

69 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Tämän lain voimaan tullessa maaseutuelinkeinolain ja maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain nojalla vireillä olevat asiat voidaan, siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, käsitellä loppuun mainittujen lakien mukaisesti ja rahoittaa kansallisin varoin.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

70 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset ohjelmaperusteiset tuet

Maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain 4, 7 ja 8 luvussa tarkoitettujen EU-osarahoitteisten ohjelmaperusteisten avustusten maksamisessa, valvonnassa ja muissa menettelyissä noudatetaan ohjelmakauden loppuun asti tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä, jollei Euroopan yhteisön säännöksistä muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

N:o 45

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoitteet

Tämän lain tavoitteena on edistää ja monipuolistaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen elinkeinotoimintaa, parantaa elinkeinojen rakennetta ja toimintaedellytyksiä, edistää uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä, kehittää poronhoito- ja luontaiselinkeinoaluetta sekä tukea haja-asutusalueiden ja yhdyskuntien kehittämistä poronhoitoalueella ja luontaiselinkeinojen harjoittamisalueella. Tavoitteita toteutetaan osana porotalouden ja luontaiselinkeinojen toimintaedellytysten kehittämistä. Tämän lain mukaisissa toimenpiteissä tulee lisäksi ottaa huomioon Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan sekä alue- että rakennepolitiikan tavoitteet.

Lain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuuri- muotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella.

Tämän lain mukaisissa toimenpiteissä on lisäksi kiinnitettävä erityistä huomiota:

1) tuottavuuden ja kilpailukyvyyn lisäämiseen, porotalous- ja luontaiselinkeinojen harjoittajien toiminnan monipuolistamiseen ja

kehittämiseen taloudellisina kokonaisuuksina sekä yhteistoiminnan edistämiseen;

2) yritystoiminnan aloittamiseen;

3) tuotteiden laadun parantamiseen ja tuotannon uudistamiseen markkinoiden tarpeita vastaavaksi;

4) kestäväen kehityksen mukaiseen tuotantoon, ympäristönäkökohtiin, vesivarojen kestäväen käytön periaatteisiin ja työympäristön parantamiseen;

5) toteutettavien toimenpiteiden taloudellisiin, sosiaalisiin ja sivistyksellisiin vaikutuksiin sekä tasa-arvo- ja työllisyysvaikutuksiin; sekä

6) asunto-olojen kehittämiseen ja asuinympäristön parantamiseen.

2 §

Soveltamisala ja maantieteellinen soveltamisalue

Tätä lakia sovelletaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämisen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999, jäljempänä EY:n maaseudun kehittämisasetus, tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Lisäksi lakia sovelletaan EY:n markkinajärjestelyasetusten perusteella maksettaviin EU-osarahoitteisiin tukiin ja kansallisiin täydentäviin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin.

HE 104/1999
MmVM 16/1999
EV 128/1999

2 400301/8

Tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan käyttää sekä kansallisia että Euroopan yhteisön (EY) rakennerahastoista tai Euroopan unionin (EU) muista varoista osaksi tai kokonaan rahoitettavia tukijärjestelmiä. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvien toimenpiteiden tukemiseen.

Tätä lakia sovelletaan poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitetulla poronhoitoalueella harjoitettavaan porotalouteen. Luontaiselinkeinojen osalta tämän lain säännöksiä sovelletaan Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä Muonion, Kittilän, Sodankylän ja Sallan kuntien niissä osissa, jotka ovat Kajangin, Tepaston, Pomovaaran, Peurasuvannon, Savukosken, Seitajärven, Ruotsukaisen, Pulkkaviidan ja Ylirovanvaaran muodostaman rajaviivan pohjoispuolella, asianomaiset rajaviivalle sattuvat taloryhmät kuitenkin kokonaan mukaan lukien.

3 §

Määritelmät

Porotaloustilalla ja luontaiselinkeinotilalla tarkoitetaan tässä laissa yhden tai useamman samalle omistajalle tai muulla perusteella tilaa hallitsevalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostamaa kokonaisuutta. Tilanosalla tarkoitetaan tilan määräosaa ja määrääalaa. Porotaloustilana ja luontaiselinkeinotilana voidaan pitää myös rakennuskelpoista kiinteistöä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamiseen soveltuva kokonaisuus käsittää.

Porotaloudella tarkoitetaan poronhoitolaissa tarkoitettua poronhoitoa.

Luontaiselinkeinoilla tarkoitetaan poronhoitoa, kalastusta, metsästystä samoin kuin marjastusta, sienestystä ja muuta luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntämistä sekä myös luontaiselinkeinon ohella harjoitettavaa kalanviljelyä, käsityönä tai muutoin kotiteollisesti tapahtuvaa luontaiselinkeinosta saatujen tuotteiden kunnostamista ja jatkojalostusta, luontaiselinkeinoissa tarvittavien välineiden valmistusta ja kunnostamista, matkamuistojen valmistusta sekä luontaiselinkeinon harjoittamisen ohessa tapahtuvaa matkailijoiden majoittamista ja opastusta sekä muuta palvelutoimintaa. Luontaiselinkeinoilla tarkoitetaan

myös luontaiselinkeinon ohella harjoitettavaa pienimuotoista maatilataloutta.

Muulla yritystoiminnalla tarkoitetaan luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvaa yritystoimintaa sekä alkutuotannon yhteydessä harjoitettua muuta yritystoimintaa, joka työllistää yrittäjän ja hänen perheenjäsentensä lisäksi muita henkilöitä alkutuotanto mukaan luettuna enintään kolmea vuosityöpaikkaa vastaavasti. Muuhun yritystoimintaan voidaan rinnastaa palvelujen tai tuotteiden jalostus-, jakelu- tai myyntiketjun osa, siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Porotalous- ja luontaiselinkeinotalouden tuotteiden jalostuksella ja markkinoinnilla tarkoitetaan Euroopan yhteisön perustamis- sopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden jalostusta tai markkinoille saattamista.

Luottolaitoksella tarkoitetaan osuuspankkia, säästöpankkeja ja liikepankkeja sekä niiden konserniin kuuluvia yhteisöjä ja Suomen Hypoteekkiyhdistystä ja muita maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkemmin määrättäviä yhteisöjä, joiden toiminta voidaan rinnastaa mainittuihin luottolaitoksiin.

Keskusrahallaitoksella tai rahoituksen palveluyrityksellä tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkemmin määrättävää luottolaitosta tai muuta yhteisöä, jonka toiminta voidaan rinnastaa luottolaitokseen.

Porotalous- ja luontaiselinkeinoyrityksellä tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, joka harjoittaa porotaloutta tai luontaiselinkeinoja tai niiden yhteydessä harjoitettavaa muuta yritystoimintaa.

4 §

Muu julkinen tuki

Tämän lain mukaista tukea laskettaessa otetaan vähentävänä huomioon samaan hankkeeseen myönnetty muu julkinen rahoitustuki.

Tuki ei saa ylittää Euroopan yhteisön asetuksissa tai komission päätöksissä säädettyä tai määrättyä enimmäistukea.

Tätä lakia ei sovelleta hankkeeseen tai toimenpiteeseen, jota on tuettu kolttalain (253/1995) nojalla.

Jos porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla harjoitettava pienimuotoinen maatilatalous vaatii keskimäärin suuremman työpanoksen kuin 1 000 henkilötyötuntia vuodessa, ei tämän lain mukaisia maatilataloutta koskevia

toimenpiteitä saa kohdistaa tällaisen tilan omistajan tai haltijan hyväksi.

5 §

Tuen saamisen yleiset edellytykset

Tämän lain mukaista tukea voidaan myöntää yhdelle tai useammalle luonnolliselle henkilölle, yksityis- tai julkisoikeudelliselle yhteisölle sekä säätiölle, jollei jäljempänä toisin säädetä. Tukea voidaan myöntää myös edellä mainituille yhteisesti. Tuen myöntämisen edellytyksenä yhteisölle ja säätiölle on, että tukemiskelpoisella henkilöllä tai useammalla tukemiskelpoisella henkilöllä yhdessä on määräysvalta yhteisössä ja säätiössä.

Tukea voidaan myöntää sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka saa pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta tai luontaiselinkeinosta, jonka taloudellinen elinkelpoisuus voidaan osoittaa ja joka edistää elinkeinon toimintaedellytyksiä ja jonka tukemista voidaan pitää tämän lain tavoitteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisena. Tukemisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on tämän lain nojalla maksettavien tukien osalta edellytettävä sitä, että tuen saaja asuu poronhoitolaissa tarkoitettulla poronhoitoalueella taikka 2 §:n mukaisella luontaiselinkeinon harjoittamisalueella.

Tukea ei myönnetä alle 18-vuotiaalle eikä 65 vuotta täyttäneelle henkilölle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että muusta kuin tässä laissa tarkoitettun elinkeinotoiminnan harjoittamisesta elinkeinon harjoittajan saamat tulot eivät saa olla valtioneuvoston asetuksella vahvistettavaa määrää suuremmat.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä perusteista, joiden mukaan voidaan poiketa tämän pykälän 3 momentissa tarkoitusta tuensaajan ikää koskevista edellytyksistä.

6 §

Tuen myöntämisen tarkemmat perusteet

Valtioneuvoston asetuksella säädetään valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitettujen varojen rajoissa tässä laissa tarkoitettujen tukijärjestelmien käyttöön ottamisesta ja tarvittaessa soveltamisajasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myöntämisen perusteista, tukien enimmäismäärästä ja sopimukseen perustuvien tukien yleisistä ehdoista. Tuki voidaan eriyttää alueittain.

7 §

Varojen ohjaus

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii tämän lain tarkoituksiin käytettävissä olevien varojen ohjaamisesta antamalla Euroopan yhteisön säännöksiä, lakia, valtioneuvoston asetusta ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmaa tarkempia määräyksiä varojen käytöstä.

Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa määräyksiä varojen määrällisestä, alueittaisesta, toimialoitteisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön antamalla asetuksella säädetään myös tätä lakia ja sen nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta tarkemmat säännökset tämän lain nojalla tuettavasta rakentamisesta ja vahvistetaan tarvittavilta osin siinä hyväksyttävät kustannukset.

8 §

Euroopan yhteisön rahoitus

Maa- ja metsätalousministeriö toimii EMOTR:n tukiosaston osalta varoista vastaavana ministerinä ja EMOTR:n ohjausosaston varoista myönnettävien varojen osalta rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1260/1999 tarkoitettuna maksuviranomaisena sekä antaa varoja myös muiden ministeriöiden hallinnonaloille rahaston rahoittamien ohjelmien täytäntöönpanoa varten riippumatta siitä, myönnettäänkö varat edellä mainitusta rahastosta valtiolle vai valtion edelleen välitettäväksi. Maa- ja metsätalousministeriö voi myös ottaa vastaan yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen tai yhteisöaloiteohjelman toteuttamiseksi EY:n muiden rakennerahastojen varoja mainitun asetuksen mukaiselta asianomaiselta maksuviranomaiselta käytettäväksi tämän lain mukaisiin tarkoituksiin. Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii myös yhteisön maksuosuuden hakemisesta, varojen tulouttamisesta sekä muusta tilinpidosta ja varojen tilittämisestä komissiolle. Samoin maa- ja metsätalousministeriölle

kuuluu tarvittavien selvitysten antaminen ja edustaminen Euroopan yhteisön toimielimissä tässä laissa tarkoitettuja asioita käsiteltäessä.

EU:n varat tuloutetaan valtion talousarvion kautta valtiovarastoon. Maatilatalouden kehittämisrahastosta myönnetyn osarahoituskelepoisen tuen EU:n rahoitusosuus siirretään talousarviossa rahastoon.

EMOTR:n tukiosaston varoja hallinnoitaessa noudatetaan, mitä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1258/1999 ja sen nojalla annetuissa yhteisön säädöksissä ja määräyksissä säädetään maksajayksiköstä ja varojen hallinnoinnista. Mitä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1100/1994) ja sen nojalla säädetään, noudatetaan soveltuvin osin pantaessa täytäntöön tässä laissa tarkoitettuja tukijärjestelmiä.

9 §

Ohjelmatyö

Ohjelmatyössä noudatetaan, mitä rakennerahastojen kansallisesta hallinnoinnista erikseen säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää tarkemmin maanunnan yhteistyöryhmän maaseutujaoston tehtävistä tämän lain mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa.

2 luku

Kansallinen rahoitustuki

10 §

Yleistä

Jäljempänä 4 luvussa tarkoitettuja tukia voidaan tarvittaessa myöntää myös kokonaan kansallisista varoista. Tukea voidaan myöntää tällöin 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi myös kansallisiin ohjelmiin, kehittämistoimenpiteisiin ja hankkeisiin.

11 §

Investointien tukeminen

Tämän lain nojalla voidaan tukea investointeja myöntämällä rahoitustukea seuraavasti:

1) elinkeinon harjoittamisen kannalta tarpeellisten talous-, tuotanto- ja majoitusrakennusten sekä niihin kuuluvien laitteiden samoin kuin kalanviljelylammikoiden rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten sekä asuin ympäristön parantamista varten (*rakentamistuki*);

2) pellon kuivattamista ja salaojittamista varten (*perusparannustuki*);

3) sellaisen yksityisen tien, jonka tekemiseen ei voida myöntää avustusta yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) nojalla, samoin kuin sellaisen tien, jota vain kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus käyttää, tekemistä varten (*tietuki*);

4) vedenhankinta- ja viemärintilalaitteiden rakentamista varten (*vesihuoltotuki*);

5) elinkeinossa tarvittavan irtaimiston hankkimista varten (*irtaimistotuki*);

6) sähkövirran saantiin oikeuttavien osuus- ja liittymismaksujen suorittamista sekä sähkövirran hankkimista ja jakelua varten tarvittavien laitteiden rakentamista varten (*sähköistämistuki*); sekä

7) erityisen painavasta syystä luonnonkatastrofeista johtuvaa porojen hätäruokintaa varten siten kuin valtioneuvoston asetuksella erikseen säädetään.

12 §

Maanostorahoitus

Tämän lain nojalla voidaan tukea maan hankintaa myöntämällä rahoitustukea seuraavasti:

1) tilan, määräosan tai lisäalueen hankkimista varten (*maanostotuki*);

2) yhden tai useamman määräosan hankkimista varten tilasta, johon hakijalla on osuus (*sisarosuustuki*);

3) tasingon ja lunastusosuuden maksamiseen (*tasinko- ja lunastustuki*); sekä

4) lakiosan täydennyksen suorittamiseen (*lakiosatuki*).

13 §

Asuntorahoitus

Tämän lain nojalla voidaan myöntää rahoitustukea asuinrakennuksen rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten sekä asuin ympäristön parantamista varten, jos mainittuihin tarkoituksiin ei myönnetä muuta tukea julkisista varoista (*asuntotuki*).

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuensaaja käyttää tuen kohteena olevaa asuntoa omana tai perheenjäsentensä vakinaisena asuntona.

14 §

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen edistämishankkeet

Tämän lain nojalla voidaan myöntää tukea sellaisten hankkeiden kustannuksiin, joiden tarkoituksena on:

1) porotalouden ja luontaiselinkeinojen harjoittamisen sekä porotaloustuotteiden ja luontaiselinkeinoista saatujen tuotteiden tuotantomenetelmien, markkinoinnin ja jatkojalostuksen kehittäminen;

2) elinkeinon harjoittamisen ja ympäristön parantamisen kehittäminen; tai

3) elinkeinonharjoittajan tarvitsema koulutus tai aloitettavan yritystoiminnan toimintaedellytysten selvittäminen.

3 luku

Paliskuntia koskevat erityiset kansalliset rahoitustuet

15 §

Paliskuntien investointien tukeminen

Poronhoitolaissa tarkoitetulle paliskunnalle voidaan myöntää rahoitustukea paliskunnan toimesta suoritettavien poronhoidon kannalta välttämättömien pysyvien este-, merkintä-, erotus-, syöttö-, laidun- ja suoja-aitojen sekä teurastamoiden ja työmaa-asuntojen rakentamisesta ja perusparantamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea myös:

1) erotusaidoille ja teurastamoille johtavien teiden rakentamisesta ja peruskorjauksesta aiheutuviin kustannuksiin (*tietuki*);

2) teurastamoissa tarvittavien vedenhankinta- ja viemärintilalaitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin (*vesihuoltotuki*); sekä

3) sähkövirran saantiin oikeuttavien osuus- ja liittymismaksujen suorittamista sekä sähkövirran hankkimiseen ja jakeluun tarvittavien laitteiden rakentamista varten (*sähköistämistuki*).

Tämä laki ei koske valtakunnan rajalle

rakennettavia esteaitoja eikä niiden kunnossapitoa.

16 §

Irtaimistotuki

Paliskunnalle voidaan myöntää irtaimistotukea siirrettävien, poronhoidon kannalta välttämättömien aitojen, sähkö- ja vesihuoltoyksiköiden, teurastamoyksiköiden ja työmaa-asuntojen sekä siitosporojen ja muun maa- ja metsätalousministeriön antamassa asetuksessa tarpeelliseksi katsottaviin, poronhoidon kannalta välttämättömän irtaimiston hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Valtioneuvosto voi erityisen painavasta syystä asetuksella säätää myönnettäväksi rahoitustukea porojen hätäruokintaa varten.

4 luku

EU-osarahoitteiset maaseudun kehittämistoimenpiteet

17 §

Yleistä

Myönnettäessä tukea Euroopan unionin osaksi rahoittamiin maaseudun kehittämistoimenpiteisiin, jäljempänä EU-osarahoitteinen tuki, noudatetaan tämän lain säännöksiä siltä osin kuin asiasta ei säädetä Euroopan yhteisön asetuksissa tai niiden nojalla annetuissa päätöksissä tai määräyksissä. Tätä lakia sovelletaan sekä yhteisön että kansalliseen rahoitusosuuteen. Kansallinen rahoitusosuus voi olla sekä valtion että muun julkisyhteisön myöntämää tukea. Ohjelmiin ja suunnitelmiin voi sisältyä myös kokonaan kansallisista varoista rahoitettavia toimenpiteitä.

Tämän luvun mukaista tukea voidaan myöntää, jos tuettava kehittämistoimenpide on sisällytetty Euroopan yhteisön varoista rahoitettavaan ohjelmaan ja toimenpide täyttää ohjelmassa sille asetetut edellytykset.

18 §

Porotalous- ja luontaiselinkeinoyritysten tukeminen

EY:n maaseudun kehittämisasetuksessa tarkoitetuista tuista voidaan myöntää:

1) asetuksen 4—7, 30, 33 ja 45 artiklan nojalla tukea porotalouden ja luontaiselinkeinojen tuotannollisiin ja tuotantotoiminnan edellyttämiin ympäristön- ja työsuojelullisiin investointeihin ja investointihankkeiden suunnittelukustannuksiin;

2) asetuksen 8 artiklan nojalla nuorten viljelijöiden aloitustukea;

3) asetuksen 9, 33 ja 45 artiklan nojalla tukea ammatilliseen lisä- ja täydennyskoulutukseen;

4) asetuksen 25—28 ja 30 artiklan nojalla tukea tuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamiseen; sekä

5) asetuksen 29, 32, 33 ja 45 artiklan nojalla tukea maaseutualueiden sopeuttamisen ja kehittämisen edistämiseksi muihin kuin 1—4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Tässä pykälässä tarkoitettua tukea voidaan tarvittaessa myöntää myös kokonaan kansallisista varoista.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu tuki, joka kohdistuu kiinteistön tai sen osan hankintaan, myönnetään tuen enimmäismäärää lukuun ottamatta muuten samoin ehdoin kuin tämän lain perusteella kiinteistön tai sen osan hankkimista varten myönnettävä tuki. Tässä momentissa tarkoitettuun tukeen sovelletaan, mitä varainsiirtoverolain (931/1996) 14 §:ssä säädetään kiinteistön tai sen osan hankkimista varten myönnettävästä lainasta.

5 luku

Rahoitusjärjestelmät

19 §

Toiminnan rahoitus ja tukimuodot

Tässä laissa tarkoitettuun rahoitustukeen voidaan käyttää valtion talousarviossa ja 65 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden osalta maatilatalouden kehittämisrahaston käytösuunnitelmassa osoitettuja varoja sekä EU:n osoittamia varoja.

Tämän lain mukainen rahoitustuki voidaan myöntää avustuksena, valtionlainojen korkoetuutena, korkovapautena ja lyhennysten vapaavuosina sekä luottolaitosten varoista myönnettujen luottojen korkotukena sekä 20 §:ssä tarkoitettuna vapautuksena velvollisuudesta hankkia lainalle vakuus tai velkajärjestelyihin liittyvänä tukena.

Lainan saajalta ei peritä korkoa siltä ajalta, jolta korkojen maksamisesta on myönnetty korkovapautta.

20 §

Vakuudet

Valtionlainalla tulee lainaa nostettaessa olla pankkitoiminnassa yleisesti käytetty vakuus, jollei työvoima- ja elinkeinokeskus ole myöntänyt vakuuden hankkimisesta vapautusta.

Jos muun kuin lainaan liittyvän tuen hakijana on muu kuin julkisoikeudellinen yhteisö, voi tuen myöntävä viranomainen vaatia tältä tarvittaessa vakuuden. Tuen myöntävä viranomainen päättää vakuuden muodosta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, milloin vakuuden antaminen on tarpeen.

21 §

Valtionlainat ja niiden korko

Luottolaitokset voivat myöntää lainaa maa- ja metsätalousministeriön osoittamista maatilatalouden kehittämisrahaston varoista (*valtionlainat*).

Valtionlainan kokonaiskorko on viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa. Lainansaajan on maksettava lainasta kyseistä korkoa viisi prosenttiyksikköä alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa. Viitekorosta, viitekorkoon lisättävästä kiinteästä prosenttiyksikkömäärästä, korkoetuuteen ja korkovapautteen sisältyvän tuen laskemisesta, vapaavuosien ja korkovapauden enimmäismääristä samoin kuin tarvittaessa lainaan liittyvän tuen enimmäismääristä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Valtionvastuu

Valtio on vastuussa luottolaitokselle tämän lain nojalla myönnettujen valtionlainojen niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos huolehtii lainasta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luottolaitos on myös velvollinen valvomaan valtion etua ja noudattamaan maa- ja metsätalousministeriön antamia määräyksiä, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely tai siihen verrattava muu järjestely taikka lainan vakuutena olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muuttaminen lainan takaisinperintää vaarantavalla tavalla saadaan tehdä vain työvoima- ja elinkeinokeskuksen suostumuksella.

23 §

Valtionlainoista maksettavat hyvitykset

Maa- ja metsätalousministeriö päättää luottolaitokselle valtionvastuun perusteella suoritettavasta pääoman ja korkojen hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista ministeriön on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu ja ettei menetyksiä ole voitu kattaa vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun velallinen tai lainasta vastuussa oleva kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai muussa niitä vastaavassa järjestelyssä tai vakuusvastuun järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Hyvityksen suorittaa luottolaitokselle maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Jos luottolaitos saa hyvityksen maksamisen jälkeen perityksi lainansaajalta kertymättä jääneitä lyhennyksiä ja korkoja, sen on tilityttävä ne maa- ja metsätalousministeriölle maatilatalouden kehittämisrahastoon edelleen tuloutettavaksi. Maa- ja metsätalousministeriö päättää luottolaitokselle maksetun hyvityksen perimisestä takaisin lainansaajalta.

Hyvitys menetyksistä voidaan jättää suoritamatta tai hyvityksen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka hyvää pankkitapaa.

24 §

Hyvityshakemusten käsittelyaika ja hyvityksiä koskevat viivästyskorot

Maa- ja metsätalousministeriön on käsiteltävä valtionlainaa koskeva hyvityshakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun luottolaitoksen hakemus on saapunut maa- ja metsätalousministeriölle ja velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu. Jos hyvityshakemuksen ratkaisemiseen tarvitaan luottolaitokselta lisäselvitystä, lasketaan kolmen kuukauden määräaika siitä, kun maa- ja metsätalousministeriön pyytämät lisäselvitykset on annettu ministeriölle. Jos määräaika ylitetään, on valtio velvollinen suorittamaan ylitysajalta viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

Lainansaajalta voidaan periä luottolaitokselle hyvityshakemuksen perusteella maksettusta hyvityksestä vuotuista korkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan. Tästä on otettava merkintä tukipäätökseen.

25 §

Valtionlainan tilittäminen

Luottolaitos on velvollinen maksamaan erääntyneet valtionlainan lyhennykset ja korot valtiolle sitä mukaa ja sen suuruusina kuin lainansaajat ovat velvolliset suorittamaan velkansa luottolaitokselle. Tilitykset on suoritettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun laina on velalliseen nähden erääntynyt tai velallinen on maksanut ylimääräisen lyhennyksen.

Luottolaitoksen hyvityshakemuksen johdosta annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaiset maksut on maksettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun luottolaitos on saanut päätöksestä tiedon.

26 §

Korkotukilainojen korko

Luottolaitoksen korkotukilainasta perimä kokonaiskorko saa olla enintään sen koron suuruinen, jota pankki perii samanlaisiin

tarkoituksiin tavanomaisin ehdoin myönnettävistä normaalikorkoisista lainoista lisättynä korkotukilainojen myöntämisestä ja hoitamisesta aiheutuvilla ylimääräisillä kustannuksilla. Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä lainaa korkotukilainaksi, jos lainan kokonaiskorko poikkeaa edellä mainitusta korosta.

Lainasta maksettavan korkotuen suuruus on neljä prosenttiyksikköä. Lainansaajan on kuitenkin maksettava vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa. Korkotuen loputtua lainansaajan on maksettava lainasta kokonaiskoron suuruista korkoa. Korkotukea maksetaan myös yrityssaneerausta ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan hakeuksen vireillä ollessa. Korkotukea ei makseta niiden lisäkustannusten osalta, jotka aiheutuvat ulkomaan valuutan määräisen luoton valuuttakurssien muutoksesta.

Korkotuen muuntamisesta avustukseksi sekä avustusten enimmäismäärästä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Lainoitusta koskevia yleisiä säännöksiä

Luottolaitosten välityksellä myönnettävien lainojen laina-aika on enintään 30 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tukihakemuksista vaadittavista lausunnoista, lainavarojen nostamisesta, työn suorittamisajasta, maksuhelpotuksista, lyhennyksien ja koron kannosta, maksujen suorittamisen ajankohdasta, lainansiirroista, ylimääräisistä lyhennyksistä ja niiden vaikutuksesta erääntyviin lyhennyksiin, pääomamäärältään vähäisen saamisen suorittamisesta, valtionlainojen valtionvastuun toteamisesta, lainaehtojen muuttamisen menettelystä sekä muista lainan myöntämiseen ja hoitoon liittyvistä menettelyistä ja ehdoista.

Lainan saa nostaa, vaikka tuen myöntäneen viranomaisen päätös ei olisikaan vielä lainvoimainen. Jos tuen määrä tai tukiehdot päätöksestä tehdyn valituksen johdosta muuttuvat, on lainan määrää ja ehtoja muutettava vastaamaan valitukseen annetun päätöksen ehtoja. Luottolaitos ei kuitenkaan ole velvollinen muuttamaan lainamäärää sitä määrää suuremmaksi, jota se on tukea haet-

taessa puoltanut. Korkotukilainan ehtoja ei saa tehdyn valituksen johdosta vastoin luottolaitoksen suostumusta muuttaa.

28 §

Valtionlainojen ja korkotukilainojen rahaliikenne

Edellä määritelty keskusrahailaitos tai rahoituksen palveluyritys:

1) välittää valtionlainat ja niiden hoitopalkkiot luottolaitoksille;

2) välittää valtionlainojen lyhennykset ja korot valtiolle;

3) allekirjoittaa valtion ja luottolaitosten väliset velkakirjat tarvittaessa valtuutuksen nojalla; sekä

4) tilaa korkotukilainojen korkotuen valtiolta ja välittää sen luottolaitoksille.

Tämän lain mukaisessa vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä sekä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä tehdyt muutokset valtionlainaan tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan määrätä, missä tapauksessa luottolaitokset voivat toimittaa edellä mainitut tehtävät ilman keskusrahailaitosta tai rahoituksen palveluyritystä.

29 §

Luottolaitosten kulujen korvaaminen

Luottolaitoksille suoritetaan valtionlainojen hoitamisesta aiheutuvista kuluista korvausta, jonka suuruudesta ja maksuehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää valtionlainan hoitamisesta luottolaitokselle maksettujen 1 momentissa tarkoitettujen korvauksien perimisestä luottolaitokselta takaisin osaksi tai kokonaan, jos luottolaitos ei ole hoitanut valtionlainaa tässä laissa tai sen nojalla säädetyllä tavalla tai hyvän pankkitavan edellyttämällä tavalla. Takaisinperimiseen voidaan 43 ja 44 §:n takaisinperintäsääntöjen estämättä ryhtyä koko laina-ajan.

6 luku

Velkajärjestelyt

30 §

Valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten vapaaehtoinen velkajärjestely

Sen estämättä mitä muualla säädetään, voidaan pysyviin taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen lainansaajan taloudellisen tilanteen helpottamiseksi vapaaehtoisesti järjestellä valtionlainoja ja valtion myyntihintasaamia.

Lainansaajan voidaan katsoa joutuneen pysyviin taloudellisiin vaikeuksiin, jos hän on tullut tai on ilmeisessä vaarassa tulla maksukyvyttömäksi eikä maksukykyä voida pysyvästi palauttaa myöntämällä korkotukilainojen ja valtionlainojen lyhennysmaksuille lykkäystä tai valtionlainoille korkovapautta taikka sellaisilla varoilla, jotka ovat saatavissa hakijan yrityspääomia haitallisesti vähentämättä.

Edellytyksenä velkajärjestelylle on, että sen odotetaan olennaisesti parantavan lainansaajan taloudellista tilannetta. Yritystoimintansa lopettaneen tai lopettavan lainansaajan velkoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä vain, jos lainansaajan asunnon säilyttämistä ei voida muutoin turvata. Vapaaehtoinen velkajärjestely ei estä suostumasta yrityksen saneerauksesta annetun lain 97 §:ssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 78 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voidaan pidentää valtionlainojen ja valtion myyntihintasaamisten takaisinmaksuaikaa, alentaa korkoa sekä myöntää lyhennysten ja korkojen suorittamisesta maksuvapautusta tai lykkäystä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Laina-aikaa voidaan erittäin painavasta syystä pidentää yli 27 §:n 1 momentissa säädetyn enimmäislainajan.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä sovitut velkasuhteen ehtojen muutokset koskevat myös takaajaa, muuta velasta vastuussa olevaa henkilöä sekä velasta vakuuden asettanutta henkilöä. Näiden asemaa ei kuitenkaan saa ilman asianomaisen suostumusta heikentää.

31 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset

Ellei erityisiä syitä ole, velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos hakijalle on jo aikaisemmin myönnetty vapaaehtoinen velkajärjestely.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä ei voida myöntää maksuvapautusta valtionlainan lyhennyksille, jos lainan esinevakuus tai lainalle liike- tai siihen verrattavassa toiminnassa annettu takaus turvaa lyhennysten maksun. Erityisen painavista syistä voidaan maksuvapautus kuitenkin myöntää siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Hakemus on näissä tapauksissa saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

Jos lainansaaja on lopettanut elinkeinon harjoittamisen, voidaan maksuvapautus 2 momentissa säädetyn estämättä kuitenkin myöntää, jos:

1) lainansaaja on myynyt vakuutena olevan omaisuuden asuinrakennusta ja siihen liittyvää maa- aluetta lukuun ottamatta;

2) lainansaajan ei katsota kohtuudella selviytyvän lainan takaisinmaksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan synn vuoksi; ja

3) maksuvapautus tulee täysimääräisesti lainansaajan hyväksi parantamatta samalla muiden velkojien oikeutta saada saamisistaan maksu.

Jos lainansaajalle korkotuki- tai muuta luottoa myöntäneet velkojat eivät osaltaan suostu vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, valtionlainat voidaan järjestellä vain erityisestä syystä ja edellyttäen, että valtionlainojen ja muiden valtion saamisten maksamatta oleva määrä on vähintään 60 prosenttia lainansaajan kaikista veloista.

32 §

Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely

Porotalous- ja luontaiselinkeinojen harjoittajille tämän lain tai muiden säädösten tai valtioneuvoston asetuksen nojalla myönnettyjä korkotukilainoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä siten kuin 30 §:ssä säädetään.

Korkotukilainan koron järjestely alentaa lainansaajan maksamaa korkoa. Korkotuen määrä lasketaan velkakirjaehtojen mukaisesta korosta. Velkajärjestely voidaan suorittaa, jos lainansaaja ja lainan myöntänyt luottolaitos ovat yksimielisiä velkajärjestelyn ehdoista ja työvoima- ja elinkeinokeskus on antanut suostumuksen korkotukilainojen järjestelyyn.

33 §

Velkajärjestelysopimus

Työvoima- ja elinkeinokeskus sekä velallinen ja luottolaitos allekirjoittavat yhdessä valtionlainojen ja korkotukilainojen vapaaehtoisen velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen. Sopimus syrjäyttää lainaa koskevan velkakirjan ja tukipäätöksen ehdot.

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn edellytyksistä, menettelystä ja seurannasta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen

Työvoima- ja elinkeinokeskus voi määrätä vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamaan, jos:

1) velallinen on velkajärjestelyä hakiessaan tai menettelyn kestäessä salannut järjestelyyn olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä olennaisessa kohdassa virheellisen tiedon ja velallisen menettely on ollut sopimuksen muiden osapuolten kannalta erityisen moitittavaa; tai

2) lainansaaja on olennaisesti laiminlyönyt sopimuksen noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely raukeaa myös silloin, kun tuomioistuimien vahvistaa lainansaajalle yrityksen saneerauksesta annetun lain tai yksityishenkilön velkajärjestelyä annetun lain mukaisen maksuohjelman. Tuomioistuimen on ohjelmaa vahvistaessaan otettava huomioon vapaaehtoisen velkajärjestelyyn sisältyneet lainat ja saatavat niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman vapaaehtoista velkajärjestelyä.

Jos velkajärjestely on määrätty raukeamaan, velkojalla on oikeus vaatia maksua saatavastaan velalliselta niiden ehtojen mu-

kaan, joita olisi ollut noudatettava ilman velkajärjestelyä. Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velkojalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn keston ajalta, jollei työvoima- ja elinkeinokeskus velkajärjestelyn raukeamisen syyn vuoksi toisin päättä.

7 luku

Viranomaiset ja seuranta

35 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, työvoima- ja elinkeinokeskukset ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

Vesihuoltotukeen sovelletaan mitä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa (56/1980) viranomaisten toimivallasta säädetään tai kysymyksessä olevissa asioissa ministeriöiden toimivallasta muutoin säädetään.

Lain täytäntöönpanoon kuuluvien teknisluonteisten tehtävien jaosta eri viranomaisten kesken säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tämän lain mukaisissa tehtävissä käytetään apuna muitakin viranomaisia kuin maatalousviranomaisia.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää, milloin tehtävissä voidaan käyttää apuna Kasvintuotannon tarkastuskeskusta, Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitosta ja muita maa- ja metsätalousministeriön alaisia laitoksia.

Edellä 4 luvussa tarkoitetun ohjelman tai hankkeen toimeenpano voidaan antaa kunnan, kuntayhtymän tai muun oikeustoimikelpoisen alueellisen toimielimen tehtäväksi siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Alueellinen toimielin vastaa valtiolle ohjelman tai hankkeen toteuttamisesta sekä sitä varten myönnettyjen varojen käytöstä.

Luonnonolosuhteista johtuvaa porojen hättäruokintaa koskevan 11 §:n 2 momentin 7 kohdan ja 16 §:n 2 momentin mukaisen tuen käyttöön ottamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Rahoitustuen myöntäminen

Rahoitustuen myöntää asianomainen työvoima- ja elinkeinokeskus.

Ennen kuin työvoima- ja elinkeinokeskus päättää rahoitustuen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia lausunto kunnan maaseutuviranomaiselta ja, milloin hakemus perustuu porotalouteen, myös Paliskuntain yhdistykseltä. Lisäksi on tarvittaessa hankittava lausunto myös muulta asiantuntijataholta, joka on perehtynyt hakijan harjoittamaan toimialaan.

37 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriön velvollisuutena on järjestää varojen käytön valvonta siten, että tarvittavien varojen käyttö- ja seurantatietojen avulla todetaan, ovatko tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset olleet olemassa sekä onko tuen myöntämisen ja maksamisen ehtoja noudatettu.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käytetään apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovietaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarkemmin säätää muulle yritykselle kuin varsinaista maatilataloutta harjoittavalle maatilalle myönnettävän valtiontuen kertymän valvonnasta.

38 §

Rakentamisen valvonta

Rakentamiseen myönnettyjen avustusten, korkotuen sekä valtionlainojen käytön valvomiseksi ja maksamisen edellytysten toteamiseksi on sen lisäksi, mitä 39 §:ssä säädetään, rakennuspaikalla pidettävä tarpeelliseksi katsottuja tarkastuksia.

Tarkastukset suoritetaan rakennuttajan kustannuksella siten kuin tarkastuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä. Tarkastuksen voi tämän lain mukaista valvontaa varten suorittaa myös työ-

voima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymä rakennusvalvontaviranomainen.

Rakennusvalvontaviranomainen tai muu kunnan tehtävään osoittama viranomainen on velvollinen myös muissa tapauksissa avustamaan kunnan alueella tämän lain täytäntöönpanossa suorittamalla etuuden hakijan kustannuksella rakennusten arviointeja ja muita toimialaansa kuuluvia tehtäviä.

39 §

Luottolaitoksissa suoritettava valvonta

Tämän lain mukaisia lainoja myöntävien luottolaitosten on valvottava, että lainat nostetaan maaseutuelinkeinoviranomaisen tukipäätöksen mukaisesti.

Lainan myöntänyt luottolaitos on velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle yksilöidystä pyynnöstä sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen sen selvittämiseksi, onko lainan hakija ollut tuen tarpeessa. Se on myös velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle ne tiedot ja tarkastettavaksi ne asiakirjat, jotka tarvitaan sen toteamiseksi, onko lainaehdot ja asianomaisia Euroopan yhteisön säädöksiä, tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä muutoin noudatettu. Edellä mainittu tietojenantovelvollisuus koskee myös salassa pidettäviä tietoja.

40 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja työvoima- ja elinkeinokeskuksella on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyviä tarkastuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun valvonnan ja tarkastusten asianmukaiseksi suorittamiseksi ministeriö voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan tuen käyttöön liittyviä tuen välittäjiin ja myöntäjiin sekä tuen saajiin kohdistuvia 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia puolestaan. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö

(JHTT-yhteisö), keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (HTM-yhteisö). Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Tilintarkastajan tulee tarkastustehtävää suorittaessaan noudattaa hallintomenettelylakia (598/1982) ja kielilakia (148/1922).

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tarkastajille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn tai muulla vastaavalla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa, sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastus voi käsittää valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olleet olosuhteet. Tarkastus voi koskea sekä varsinaista tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastuksen teknisestä suorittamisesta.

Poliisin on annettava tarpeellista virka-apua korvauksetta 1 momentissa sekä 37—39 §:ssä tarkoitettua valvonnassa.

41 §

Tietojensaanti ja salassapito

Tietojensaantiin ja salassapitoon sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Sen estämättä, mitä yksityisen liike- tai ammattitoimintaa, kirjanpitoa tai taloudellista asemaa koskevien tai verotusta varten annettujen tietojen salassapidosta taikka henkilö tietojen suojasta muutoin säädetään, on tätä lakia täytäntöön panevilla viranomaisilla oikeus saada muilta viranomaisilta tässä laissa tarkoitettua tukea koskevan asian käsittelemiseksi tarpeellisia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista.

Tukea myöntävä viranomainen voi edellyttää, että tuen hakija tai saaja antaa terveydentilaansa koskevan lääkärintodistuksen tai muuta selvitystä terveydentilastaan siltä

osin kuin sillä on merkitystä elinkeinon harjoittamisen kannalta ja sellaisen selvityksen pyytämiseen kysymyksessä olevassa tapauksessa muutoin on perusteita.

42 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Sen lisäksi mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, on tämän lain täytäntöönpanoon osallistuvilla viranomaisilla salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten; ja

2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

Tämän lain täytäntöönpanoon osallistuvilla viranomaisilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa myös maa- ja metsätalousministeriölle ja Euroopan yhteisön asianomaisille toimielimille luovutettavaksi muutoin salassa pidettävä tieto, joka on tarpeen valvottaessa, että Euroopan yhteisön lainsäädäntöä on noudatettu myönnettäessä tukea, jonka rahoittamiseen yhteisö on osallistunut.

8 luku

Takaisinperintä

43 §

Tuen takaisinperiminen tuen saajalta

Tämän lain nojalla myönnetyn tuen maksaminen lakkautetaan ja tuki määrätään osaksi tai kokonaan takaisinperittäväksi, jos tuki on käytetty muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty tai tuen saaja on antanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen olennaisesti vaikuttaneita virheellisiä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti.

44 §

Harkinnanvarainen takaisinperintä

Tuen maksaminen voidaan lakkauttaa 43 §:ssä säädetyn lisäksi ja se voidaan määrätä osaksi tai kokonaan takaisin maksettavaksi, jos:

1) tuki on myönnetty tai maksettu väärin perustein;

2) tuen saaja on viiden vuoden kuluessa avustuksen viimeisen erän maksamisesta tai lainan viimeisen erän nostamisesta ilman pakottavaa syytä lopettanut tuen myöntämisen perusteena olevan toimintansa tai olennaisesti supistanut sitä;

3) tuen saaja on avustuksen viimeisen erän maksamisesta tai lainan viimeisen erän nostamisesta seuraavien viiden vuoden aikana ilman työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosaston suostumusta luovuttanut tuen kohteena olevaa omaisuutta muun kuin perintöoikeudellisen saannon kautta henkilölle, joka ei täytä tuen myöntämisen edellytyksiä;

4) lainoitettu tila tai sen osa myydään ulosottotoimin;

5) porotaloutta tai luontaiselinkeinoa harjoittavan tukea saaneen avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön, osuuskunnan tai osakeyhtiön omistussuhteet muuttuvat muun kuin perintöoikeudellisen saannon kautta siten, ettei yritystä voida enää pitää tuemiskelpoisena tämän lain säännösten mukaisesti;

6) yhteenliittymä purkautuu ennen kuin kuusi vuotta on kulunut tuen myöntämisestä;

7) tukipäätöksessä taikka tuen perusteena olleessa asiakirjassa asetettuja ehtoja ei ole noudatettu;

8) tuen saaja kieltäytyy antamasta tämän lain mukaista tarkastustoimintaa suorittaville tarkastajille tuen käyttöön tai valvontaan liittyviä tietoja taikka tili- tai muita asiakirjoja tai avustamasta tarpeellisessa määrin tarkastuksen suorittamisessa;

9) vakuuden arvo on hakijasta riippumattomasta syystä siinä määrin alentunut, että lainasta maksamatta olevan pääoman periminen vaarantuu;

10) koron tai lyhennyksen suorittaminen on viivästynyt kauemmin kuin kolme kuukautta;

11) jos lainansaaja tai takaaja on joutunut

konkurssiin taikka jos takaaja on kuollut eikä lainansaaja ole kehotuksista huolimatta asettanut lainan antajan hyväksymää riittävää vakuutta; tai

12) Euroopan yhteisön säännöksissä tätä edellytetään.

45 §

Takaisinperimisen toimivalta

Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää siitä ajasta, jonka kuluessa tuki on perittävä takaisin. Tuen takaisinperimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

Luottolaitos voi irtisanoa korkotukilainan heti takaisin maksettavaksi, jos korkotuki on 43 §:ssä mainituilla perusteilla päätetty lakkauttaa. Luottolaitoksen tulee irtisanoa valtionlaina, kun työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosasto on lainvoimaisesti määrännyt lainan irtisanottavaksi. Luottolaitos voi irtisanoa sekä valtionlainan että korkotukilainan, jos 44 §:n 9—11 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa.

46 §

Vastuu varojen palauttamisesta eräissä tapauksissa

Jos valtio on Euroopan yhteisön yhteistä maatalouspolitiikkaa tai rakennerahastoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitetun jäsenvaltion vastuun perusteella velvollinen maksamaan Euroopan yhteisöjen komissiolle takaisin Euroopan yhteisön varoja, tuen välittäjä on velvollinen maksamaan valtiolle sen komissiolle suorittaman määrän täysimääräisenä kuluineen, jos varojen takaisinmaksu on johtunut välittäjän virheellisestä menettelystä tai jos välittäjä on ohjelmasiikirjan perusteella suoraan vastuussa komissiolle varojen käytöstä. Varojen palauttamisesta päättää maa- ja metsätalousministeriö.

47 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakkotieto

Tuen saajan on välittömästi ilmoitettava tuen myöntäjälle sellaisesta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen taikka valtionlainan irtisanomisen.

Tuen saajalle voidaan pyynnöstä antaa sitova ennakkotieto siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide 1 momentissa tarkoitetun seuraamuksen. Vastaava ennakkotieto voidaan antaa myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisen valtionlainojen ja myyntihintasaamisten sekä avustusten ja muiden tukien osalta. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa ei anneta, jos hakemus asiassa on vireillä tai asia on viranomaisen toimesta ratkaistu. Ennakkotiedon antaa tuen myöntävä viranomainen.

48 §

Takaisinperimisen ja irtisanomisen seuraamukset

Jos tuen saaja on menetellyt 43 §:ssä säädetyllä tavalla, voidaan takaisin perittävää määrää korottaa enintään 20 prosentilla taikka, jos menettely on ollut erittäin törkeää, enintään 100 prosentilla.

49 §

Takaisinmaksuvelvollisuuden yhteisvastuullisuus

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta valtiolle. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

50 §

Takaisin maksettavan määrän korko ja viivästyskorko

Takaisinperittäväälle ja palautettavalle avus-

tukselle, korkohyvitykselle ja lainanhoitokulujen korvaukselle sekä irtisanotulle valtionlainalle on maksettava korkolain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä maksun suorittamispäivästä sen takaisinmaksupäivään saakka. Jollei palautettavaa määrää makseta asetettuna eräpäivänä, sille on suoritettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Maa- ja metsätalousministeriö voi erityisestä syystä päättää, että 1 momentissa tarkoitettu korko jätetään osaksi tai kokonaan perimättä, jos tuensaajan menettely on tapahtunut lieventävien olosuhteiden vallitessa tai hänen tilanteensa on vanhuuden, sairauden, pysyvän työkyvyttömyyden, pakottavien taloudellisten vaikeuksien tai muun vastaavan syyn takia sellainen, ettei korkoja saataisi perityksi.

51 §

Tukipäätöksen ehdot

Tässä laissa säädetyt tuen maksamisen ja takaisinperimisen perusteet on otettava tukipäätöksen ehdoiksi. Tukipäätökseen voidaan ottaa lisäksi myös muita teknisluonteisia tuen maksamisen ja takaisinperimisen ehtoja sen mukaan kuin Euroopan yhteisön asetuksissa tai komission päätöksissä edellytetään tai valtioneuvoston asetuksella säädetään.

52 §

Saamisten periminen

Takaisinperintää koskeva päätös voidaan ulosottoimin panna täytäntöön sen jälkeen kun päätös on saanut lainvoiman.

53 §

Velkakirjaehdot

Velkakirjoihin on otettava 43 ja 44 §:n mukaiset tuen takaisinperimistä koskevat ehdot. Velkakirjoihin voidaan asettaa irtisanomisen sekä velkakirjassa mainitun irtisanomiskoron maksamisen uhalla neudatettavaksi muitakin ehtoja, jotka koskevat tilan tai alueen käyttämistä, valtionlainan perimisen turvaamista sekä lainan käyttöä samoin kuin muita tarpeelliseksi katsottuja ehtoja.

9 luku

Tiedoksianto ja muutoksenhaku

54 §

Päätöksen tiedoksianto

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen tukea tai maksuhelpotusta koskevasta hakemuksesta antama päätös saadaan toimittaa hakijalle tiedoksi postitse tavallisena kirjeenä. Tiedoksisääntöä katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljettavaksi.

Päätöksen tiedoksiannossa muissa tapauksissa noudatetaan, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/1966) säädetään.

55 §

Muutoksenhakuoikeus

Asianosainen saa hakea muutosta työvoima- ja elinkeinokeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon päätöksestä.

Metsähallituksen lupapäätökseen haetaan muutosta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain (1203/1992) 1 §:n mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

56 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan toimittaa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöstä koskeva valitus voidaan toimittaa suoraan korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

57 §

Muutoksenhaku maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan antamaan päätökseen asiassa, joka koskee tuen takaisinperintää tai lakkauttamista, lainan irtisanomista, vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamista tai erityisen etuuden peruuttamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuten maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituslupa voidaan myöntää, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai

3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

10 luku

Erinäiset säännökset

58 §

Myyntihinnan ja lainojen koron tarkistaminen

Jos ennen 1 päivää tammikuuta 1996 syntyneen valtion myyntihintasaamisen tai porotalain (590/1969), luontaiselinkeinolain (610/1984) tai porotalouslain (161/1990) nojalla myönnetyn valtionlainan korkona peritään yli kahden ja puolen prosentin vuotuista korkoa, korko on 1 päivän marraskuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan kuitenkin kaksi ja puoli prosenttia. Asuntolainojen korkona peritään mainittuna aikana enintään neljän prosentin vuotuista korkoa. Vuoden 2002 alusta lukien korkoa voidaan yleisesti tarkistaa enintään kahdella prosenttiyksiköllä lainan myöntämisen jälkeen yleisessä korkotasossa tapahtuneita muutoksia vastaavasti. Myyntihinnan ja lainojen koron yleisestä tarkistamisesta päättää valtioneuvosto.

59 §

Korvaukset

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kuntien valtionosuuslaissa (1147/1996) säädettyä korvausta.

Neuvontajärjestöille suoritettavien maksujen perusteista säädetään tarvittaessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Milloin kysymys on yksittäistapauksia koskevista valvontaan ja takaisinperimiseen liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä ja sen alaisia viranomaisia korvaukselta.

60 §

Käsittelymaksun periminen

Tämän lain nojalla annetuista päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen velkajärjestelyä ja muita luottojen maksuhelpotuksia sekä tuen myöntämistä koskevat päätökset ovat kuitenkin maksuttomia. Velkajärjestelyä ja muita luottojen maksuhelpotuksia koskevat päätökset ovat maksuttomia myös maaseutuelinkeinon valituslautakunnassa.

61 §

Panttaus

Tilan kiinnittäminen ja panttaaminen velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen on sallittu.

62 §

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka omistaa tai muutoin hallitsee ja asuu luontaiselinkeinotilaa tai lisäaluetta antamalla muodostettua tilaa taikka tilaa, jonka hankkimista tai rakentamista on tuettu tämän lain tai ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lain nojalla, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

1) sijoittaa Metsähallituksen lupapäätöksellä tukikohta metsästä varten erityisen pai-

navista syistä tai tukikohta kalastusta varten sekä kalakellareita ja varastosuojia elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömille paikoille kalastuselinkeinon kannalta merkittävien vesistöjen välittömään yhteyteen; ja

2) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta.

Edellä 1 momentissa mainittu lupa voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista on pidettävä luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömänä. Työvoima- ja elinkeinokeskus antaa lausunnon tukikohdan tarpeellisuudesta.

Metsähallitus voi, työvoima- ja elinkeinokeskuksen annettua asiasta lausunnon, peruuttaa myönnetyn erityisen etuuden, jos etuutta ei voida pitää luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta enää perusteltuna.

63 §

Viittaussäännös

Tätä lakia täytäntöön pantaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä maaseutuelinkeinon tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain (1336/1992) 4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa säädetään.

64 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tätä lakia tarkemmat säännökset Euroopan yhteisön asetuksissa jäsenvaltion päätettäväksi jätetyistä seikoista.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa lakia ja valtioneuvoston asetusta tarkemmat asetukset tuettavien toimenpiteiden hyväksyttävistä kustannuksista, tuettavien kokonaisinvestointien enimmäismääristä, hankkeen ja toimenpiteen toteuttamisajasta, tuen siirtämisestä sekä tarvittavien maksuvalmius-, kannattavuus- ja muiden laskelmien, maaseutuyritysten kehittämissuunnitelmien sekä velkajärjestelysopimusten laatimistavasta. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa niin ikään velkakirja-, hakemus-, sopimus- ja päätöskaavat sekä määrää hakijan omakustannusosuuden velkajärjestelysuunnitelmasta ja antaa tarkemmat määräykset kustannusten korvaamiseen liittyvistä menettelytavoista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa myös tarkempia määräyksiä tuen hakemis- ja myöntämismenettelystä

sekä maksamisenmenettelystä tai lainojen ja tukien hoitoon liittyvien tallennus-, seuranta- ja valvontajärjestelmien teknisistä yksityiskohdista.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttäminen

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä säädetään edellä, käyttää:

- 1) maan ja muun omaisuuden hankkimiseen;
- 2) hankitun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;
- 3) lainoituksesta aiheutuviin hoitopalkkio- ja muihin menoihin;
- 4) tämän lain mukaisiin tukitoimenpiteisiin ja valtionlainoihin;
- 5) porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen; sekä
- 6) porotalouden ja luontaiselinkeinojen edistämishankkeiden tukeen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää myös porotalous- ja luontaiselinkeinotoiminnan monipuolistamista edistävään yritystoiminnan toimintaedellytysten selvittämiseen ja kehittämiseen sekä yrittäjien tai yrittäjiksi aikovien koulutukseen. Tätä tarkoitusta varten voidaan varoja osoittaa myös työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolle, joka voi jakaa niitä edelleen kuntien käytettäväksi.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista saadaan maksaa palkkioita ja korvausta vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn tarkoitettuun menettelyyn liittyvistä kustannuksista.

11 luku

Määräajan voimassa olevat tuet

66 §

Elinkeinotoiminnasta ja asunnon hankkimisesta aiheutuneiden valtion saatavien määräaikainen maksuvapautus

Sen estämättä mitä muualla säädetään, voidaan erityisiin taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen lainansaajan taloudellisen tilanteen helpottamiseksi myöntää määräaikainen maksuvapautus elinkeinon harjoittamisesta

aiheutuneiden valtion saatavien ja asunnon hankkimisesta aiheutuneiden valtionlainojen järjestelemiseksi 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä saapuneen hakemuksen perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Määräaikainen maksuvapautus voidaan toteuttaa myöntämällä erääntyneiden lyhennyksen ja korkojen suorittamisesta maksuvapautusta. Luoton pääoman osalta maksuvapautuksen määrä voi olla kuitenkin enintään 40 prosenttia erääntyneestä lyhennyksen määrästä ja korkojen osalta maksuvapautuksen määrä voi olla enintään 80 prosenttia. Edellä mainittu koskee myös niitä lyhennyksia ja korkoeria, joille on myönnetty maksulykkäyksiä 1 päivän marraskuuta 1996 ja 1 päivän toukokuuta 1999 välisenä aikana.

Lainansaajan voidaan katsoa joutuneen erityisiin taloudellisiin vaikeuksiin, jos hän on tullut tai on ilmeisessä vaarassa tulla maksukyvyttömäksi eikä maksukykyä voida palauttaa myöntämällä korkotukilainojen ja valtionlainojen lyhennysmaksuille lykkäystä tai valtionlainoille korkovapautusta taikka sellaisilla varoilla, jotka on saatavissa hakijan yrityspääomia haitallisesti vähentämättä.

Edellytyksenä määräaikaiselle maksuvapautukselle on, että sen oletetaan olennaisesti parantavan lainansaajan taloudellista tilannetta ja järjestelyn myötä elinkeinotoiminta palautuu kannattavaksi. Lisäksi edellytetään, että pääoman tai korkojen rästit ovat syntyneet ennen 1 päivää toukokuuta 1999. Ennen 10 päivää syyskuuta 1993 syntyneitä rästejä ei kuitenkaan voida järjestellä tämän pykälän nojalla.

Yritystoiminnan lopettavan tai lopettaneen velallisen luottoja voidaan järjestellä vain, jos velallisen asunnon säilyttämistä ei voida muutoin turvata ja tällöin järjestely voidaan toteuttaa vain asuntoluottojen osalta. Lisäksi lainansaajalta edellytetään, että hänellä on riittävästi maksuvaraa suoriutua jäljelle jäävän asuntolainan maksuohjelmasta.

67 §

Määräaikainen maksuhelpotus korkotukilainana ja takauksena

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen harjoittajien luottolaitosten myöntämistä vapaarahoitteisista asuntolainoista ja elinkeinon harjoittamiseen liittyvistä lainoista sekä niihin liittyvistä maksuista aiheutuneiden erityisten

taloudellisten vaikeuksien vakauttamiseksi voidaan myöntää valtion varoista korkotukea ja valtiontakauksia 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä saapuneiden hakemusten perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Luottolaitokset voivat myöntää korkotukilainaa omaa asuntoa ja elinkeinon harjoittamisen vuoksi otettujen, tavanomaisin ehdoin myönnettyjen kotimaisten pankkilainojen sekä vero- ja muiden kulujen maksamiseen sellaisen luottojen ja maksujen osalta, joiden pääoman tai korkojen rästit ovat syntyneet ennen 1 päivää toukokuuta 1999.

Edellytyksenä määräaikaiselle maksuhelpotukselle on, että sen oletetaan olennaisesti parantavan lainansaajan taloudellista tilannetta ja järjestelyn myötä taloudellinen tilanne palautuu sellaiseksi, että elinkeinotoiminnan harjoittaminen on kannattavaa.

Valtiontakaus voi kattaa enintään 80 prosenttia lainan kokonaismäärästä. Takaukselle on hankittava normaali pankkitoiminnassa käytetty vakuus, jonka ei tarvitse olla turvaava. Valtion myöntämään takaukseen sovelletaan soveltuvien osin maaseutuelinkeinöjen rahoituslain (329/1999) 32—34 §:ää.

68 §

Ratkaiseva viranomainen

Valtionlainojen ja myyntihintasaamisten määräaikaista maksuvapautusta koskeva hakemus on toimitettava asianomaiseen työvoima- ja elinkeinokeskukseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2000. Työvoima- ja elinkeinokeskus ratkaisee hakemuksen.

Korkotukilainan ja valtiontakauksen muodossa myönnettävää määräaikaista maksuhelpotusta on haettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2000. Hakemus toimitetaan työvoima- ja elinkeinokeskukseen. Työvoima- ja elinkeinokeskus antaa lainahakemuksesta lausunnon ja toimittaa hakemuksen luottolaitokselle. Luottolaitos toimittaa hakemuksen maa- ja metsätalousministeriölle, joka ratkaisee asian.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset liitteistä sekä muutoin tuen hakemisessa noudatettavasta menettelystä.

Tämän luvun mukaista tukea koskevat hakemukset on toimitettava työvoima- ja elinkeinokeskukselle samalla kertaa. Asia on käsiteltävä kiireellisenä.

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

69 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Jos Euroopan yhteisön toimielinten päätökset lakiin sisältyvien toimenpiteiden hyväksymisestä annetaan eri ajankohtina, laki muutoksineen voidaan vastaavilta osin saattaa voimaan eri ajankohtina.

Tällä lailla kumotaan 9 päivänä helmikuuta 1990 annettu porotalouslaki (161/1990) ja 24 päivänä elokuuta 1984 annettu luontaiselinkeinolaki (610/1984) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

70 §

Varojen käyttö

Porotilalain, porotalouslain tai luontaiselinkeinolain tarkoituksiin hankittua tai muulla tavoin saatua omaisuutta käytetään tämän lain voimaan tultua maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan edelleen käyttää myös sellaisiin porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain mukaisesti loppuun saatettaviin hankkeisiin, joihin niitä on voitu käyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

71 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Tämän lain voimaan tullessa porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain nojalla vireillä olevat asiat käsitellään loppuun mainittujen lakien mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain nojalla vireillä olevat vapaehtoista velkajärjestelyä koskevat asiat voidaan kuitenkin käsitellä loppuun uuden lainsäädännön mukaisesti.

Porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä muun ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön täytäntöönpanon osalta sekä mainitun lainsäädännön nojalla syntyneen valtion, kunnan ja luottolaitoksen saamisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja.

Maaseutuelinkeinolain (1295/1990) säännöksiä sovelletaan myös tämän lain voimaan tultua luontaiselinkeinolain ja porotalouslain ja sitä aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön nojalla vireille tulleisiin asioihin siltä osin kuin mainituissa laeissa on viitattu maaseutuelinkeinolakiin. Valtionlainan tilittämisen osalta sovelletaan kuitenkin, mitä tämän lain 25 §:ssä säädetään valtionlainan tilittamisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1—4 momentissa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä.

Ennen maaseutuelinkeinon rahoituslain voimaan saattamista 67 §:n 3 momentin mukaiseen valtioneuvoston asetuksella voidaan soveltaa maaseutuelinkeinolain 7 lukua soveltuvin osin.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt

Porotilalain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisten valtion myyntihintasaamisten ja lainojen maksuhelpotukset ja velkajärjestelyt myönnetään ja käsitellään tämän lain 5, 6 ja 11 luvussa säädetyn mukaisesti. Valtion avustusten, myyntihintasaamisten ja valtionlainojen sekä korkotukilainojen irtisanominen ja takaisinperiminen toteutetaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

73 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset ohjelmaperusteiset tuet

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisten EU-osarahoitteisten ohjelmaperusteisten avustusten ja muiden tukien myöntämisessä ja maksamisessa, valvonnassa ja muissa menettelyissä noudatetaan ohjelmakauden loppuun asti tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita

säännöksiä ja määräyksiä, jollei Euroopan yhteisön säännöksistä muuta johdu.

74 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen valtionvastuu

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön nojalla maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjen valtionlainojen valtionvastuun osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

75 §

Aikaisemmin myönnettyjen valtionlainojen hoitopalkkiot

Porotalouslain ja luontaiselinkeinolain ja muun ennen niiden voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön nojalla myönnettyjen valtionlainojen hoitamisesta maksetaan luottolaitoksille hoito- ja muiden kustannusten korvausta siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

76 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen ja tukien irtisanominen, lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisten tukien ja valtionlainojen lakkauttamisen, irtisanomisen ja takaisinperimisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

77 §

Muutoksenhaku aikaisemman lainsäädännön nojalla tehdyistä ratkaisuksista

Tämän lain voimaan tultua työvoima- ja elinkeinokeskuksen ja maaseutuelinkeinon valituslautakunnan antamiin päätöksiin porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisissa asioissa haetaan muutosta siten kuin tämän lain 9 luvussa vastaavien asioiden osalta säädetään sen estämättä, mitä muutoksenhausta on aikaisemmin säädetty.

78 §

Viittaussäännökset

Milloin muualla laissa viitataan porotalouslakiin tai luontaiselinkeinolakiin, on sovellettava tämän lain vastaavaa säännöstä, jollei edellä toisin säädetä.

79 §

Rakennuspaikka

Paliskunta, joka porotilalain mukaisella hallintaoikeudella hallitsee rakennuspaikka-aluetta, voi työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupapäätöksellä vaihtaa sijainniltaan epätarpeellisuudenmukaisen tai sijainniltaan tarpeettomaksi käyneen rakennuspaikka-alueen Metsähallituksen osoittamaan porotalouden kannalta soveliaaseen paikkaan. Paliskunnan on siirrettävä omistamansa rakennukset alueelta kahden vuoden kuluessa työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätöksestä lukien. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi tehostaa päätöstä uhkasakolla tai teettämishallalla, siten kuin niistä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

80 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Porotilalain säännöksiä noudatetaan niiden asioiden osalta, jotka liittyvät porotilalain täytäntöönpanoon ja joista ei tässä laissa säädetä toisin. Sanottu koskee myös maksuhelpotuksia sekä tilojen rajoituksia. Valtion saamisten siirtäminen, valtion saamisten sekä avustusten takaisin periminen, tilan tai sen osan rajoituksista ja panttivastuusta vapauttaminen, luovutuslupien myöntäminen sekä maksuhelpotusten myöntäminen valtion saamisten osalta kuuluu kuitenkin työvoima- ja elinkeinokeskuksen toimivaltaan, jollei niitä tässä laissa ole annettu maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi. Porotilalakia noudatetaan soveltuvin osin myös lainojen osalta. Maksuhelpotukset ja lainojen siirrot ratkaisee kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos, jonka tulee tällöin noudattaa, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa lainsäädännössä on säädetty.

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 45

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanláhka

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde mearriduvvo:

1 lohku

Almmolaš njuolggadusat

1 §

Lága ulbmilat

Dán lága ulbmilin lea ovddidit ja dahkat mánggabealageabbon boazodoalu ja eará luondduealáhusaid ealáhusdoaimma, buoridit ealáhusaid struktuvrra ja doaibmavejolašvuodaid, ovddidit ođasmuvvi luondduriggodagaid bistevas geavaheami, ovddidit boazodoallo- ja luondduealáhusguovllu ja doarjut biedgguidássanguovlluid ja servošiid ovddideami boazodoalloguovllus ja luondduealáhusaid jodihanguovllus. Ulbmilat ollašuttuojuvvojit oassin boazodoalu ja luondduealáhusaid doaibmaevttuid ovddideamis. Dán lága mieldásaš doaimmain galgá dasa lassin váldit vuhtii Eurohpa Ovtastumi oktasaš eanadoalopolitihka ja guovllu- ja struktuvrapolitihka ulbmiliid.

Dán lága mieldásaš doaibmabijuin galgá erenoamážit váldit vuhtii ahte sámiiin galget leat vejolašvuodát bajásdoallat ja ovddidit iežaset kulturhápmai gulli ealáhusaid sámiiid ruovttuguovllus.

Dán lága mieldásaš doaibmabijuin galgá dasa lassin giddet erenoamáš fuopmášumi:

1) buvttadan- ja gilvalannávccaid lasiheapmai, boazodoalliid ja luondduealáhusbargiid doaimma mánggabealageabbon dahkamii ja ovddideapmai ekonomalaš ollisvuodaid mielde ja ovttasbarggu ovddideapmai;

2) fitnodatdoaimma álggaheapmai;

3) buktagiid kvalitehta buorideapmai ja buvttadusa ođasmahttimii márkaniid dárbbu mielde;

4) bistevas ovdáneami mieldásaš buvttadussii, birasáššiide, čáhceriggodagaid bistevas geavaheami prinsihpaide ja bargobirrasa buorideapmai;

5) ollašuttinvuoláš doaibmabijuid ekonomalaš, sosiálalaš ja čuvgehuslaš váikkuhusaide ja dássearvo- ja barggolašvuodáváikkuhusaide; ja

6) ássandili ovddideapmai ja ássanbirrasa buorideapmai.

2 §

Guoskadansuorgi ja eatnandiedalaš guoskadanguovlu

Dát láhka guoskaduvvo Eurohpa eanadoalu stivren- ja doarjunfoandda (EMOTR) doarjagis dálonguovllu ovddideami várás ja dihto ásašusaid rievdadeami ja gomiheami birra addojuvvon rádi ásašus (EO) Nr 1257/1999 (mañjeleappos EO:a dálonguovllu ovddidanásahus) oaiivilduvvon doaibmabijuide. Dasa lassin dát láhka guoskaduvvo EU-oassáruhtadan doarjagiidda, mat máksojuvvojit EO:a márkánordenásahusaid vuodul, ja váldegottálaš dievasmahtti dálonguovllu ovddidandoaibmabijuide. Dán lága ulbmiliid juksama várás sáhtta geavahit sihke váldegottálaš doarjjavuogádagaid ja doarjjavuogádagaid, mat ruhtaduvvojit Eurohpa Ovtastumi (EO) struktuvrafoandaid ruđaiguin dahje Eurohpa Uniovnna (EU) eará ruđaiguin muhtumassii dahje ollásit. Dát láhka ii guoskaduvvo Eurohpa Ovtastumi oktasaš guolástanpolitihka suorgái gulli doaibmabijuid doarjumi.

Dát láhka guoskaduvvo boazodollui, mainna bargojuvvo boazodoallolágas (848/1990) oaiivilduvvon boazodoalloguovllus. Luondduealáhusaid hárrái dán lága mearrádusat guoskaduvvojit Eanodaga, Anára, Ohcejoga ja Suovvaguoikka gielddain ja Muonio, Gihttela, Soadegili ja Salla gielddain dain osiin, mat leat Kajanki, Tepasto, Pomovaara, Peurasuvanto, Savukoski, Seitajärvi, Ruotsukainen á, Pulkkaviita ja Ylirovanvaara hábmen rádjelinnjá davábealde nu, ahte dálut mat

deivet dán linnjá ala lohkkovuvvojit goittot ollásit mielde.

3 §

Meroštallamat

Boazodoalldállu ja luondduealáhusdállu oaiivvilda dán lágas ovttá dahje eanet dáluid dahje dálloosiid hábmen ollisvuoda, mat gullet seamma oamasteaddjái dahje juoga eará ákka vuodul dálu hálddašeaddjái. Dállooassi oaiivvilda dálu mearreoasi ja mearreviidodaga. Boazodoalldállu ja luondduealáhusdállu sáhtta atnit maiddái huksendohkálaš gittaopmodaga. Ráđdehusa ášahusain sáhtta addit dárkilet mearrádusaid das, mii boazodoalu dahje luondduealáhusa jodiheapmái heivvolaš ollisvuhtii gullá;

Boazodoallu oaiivvilda boazodoallolágas oaiivvilduvvon bohccuiguin bargama;

Luondduealáhus oaiivvilda boazodoalu, guolástusa, meahcebevuddu, murjema, guopparčoaggima ja luonddu bissovaš buvttadannávccaide vuodduvvi luondduriggodagaid ávkinatnima. Luondduealáhusaide gullet maiddái luondduealáhusa oktavuodas jodihuvvon guollešaddadeapmi, giehtaduodjin dahje muđui ruovttus dáhpáhuvi, luondduealáhusas fidnejuvvon buktagiid ordnen ja ovddosdikšun, luondduealáhusain dárbbášlaš biergasiid gárvviteapmi ja ordnen, mátkemuituid gárvviteapmi ja luondduealáhusa oktavuodas dáhpáhuvi idjadan- ja oahpistanvejolašvuodaid fállan mátkkálaččaide ja eará bálvalandoaimma. Luondduealáhusaide lohkkovuvvo maiddái luondduealáhusa oktavuodas jodihuvvon smávva eanadállodoallu;

Eará fitnodatdoaimma oaiivvilda luonddu bissovaš buvttadannávccaide vuodduvvi fitnodatdoaimma ja vuoddbuvttadusa oktavuodas jodihuvvon eará fitnodatdoaimma, mii addá barggu fitnodatbargi ja su bearašlahtuid lassin eará olbmuid, go vuoddbuvttadus lohkkovuvvo mielde, eanemustá golmma jahkebergosaji meari ovddas. Eará fitnodatdoaimmain sáhtta buohtastahttit bálvalusaid dahje buktagiid ovddosdikšun-, juohkin-, dahje vuovdingollosa oasi nugo ráđdehusa ášahusain mearriduvvo;

Boazodoallo- ja luondduealáhusbuktagiid ovddosdikšun ja márkastin oaiivvilda Eurohpa Ovtastumi vuodduansoahpamuša čuvvosis I oaiivvilduvvon buktagiid ovddosdikšuma dahje gávpemárkaniidda lágideami;

Ruhtalágádu oaiivvilda ossodatbáŋkkuid, seastinbáŋkkuid ja fitnodatbáŋkkuid ja daid konsernii gulli servošiid ja Suomen Hypoteekki-

yhdistys 'a ja eará servošiid (mearriduvvojit dárkileappot Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain), maid doaimma sáhtta buohtastahttit máinnašuvvon ruhtalágáduasaiguin;

Guovddášruhtalágádu dahje ruhtadeami bálvalanfitnodat oaiivvilda ruhtalágáduasa dahje eará servoša, man birra mearriduvvo dárkileappot Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain ja man doaimma sáhtta buohtastahttit ruhtalágáduasaiguin; ja

Boazodoallo- ja luondduealáhusfitnodat oaiivvilda ealáhusbargi, gii bargá boazodoaluin dahje luondduealáhusain dahje eará fitnodatdoaimma, mainna bargovuvvo boazodoalu ja luondduealáhusa oktavuodas.

4 §

Eará almmolaš doarjja

Dán lága mielas doarjaga rehkenasttedettiin váldovuvvo geahpedeaddjin vuhtii seamma fidnui juolluvvon eará almmolaš ruhtadandoarjja.

Doarjja ii oáččo mannat badjel Eurohpa Ovtastumi dahje kommišuvvna mearrádusain ášahuvvon dahje mearriduvvon alimusdoarjaga.

Dát láhka ii guoskaduvvo fidnui dahje doaibmabidjui, mii lea dorjovuvvon nuortalašlága (253/1995) vuodul.

Jos smávva eanadállodoallu, mainna bargovuvvo boazodoallo- dahje luondduealáhusdálus, gáibida gaskamearálaččat stuorát bargomeari go 1 000 olmmošbargodiimmu jagis, de eanadállodollui guoski doaibmabidjuid ii dán lága mielde oáččo lágideami dakkár dálu oamasteaddji dahje hálddašeaddji buorin.

5 §

Doarjaga oažžuma almmolaš eavttut

Doarjaga dán lága mielde sáhtta juolludit ovttá dahje eanet lunddolaš persovnaide, priváhtadahje almmosvuoigatvuodalaš servošiid ja vuodduvvi, jos maŋgelis ii nuppeláhkai mearriduvvo. Doarjaga sáhtta juolludit maiddái ovdalis máinnašuvvon dáfuide oktasaččat. Doarjaga juolludaneaktun servošiid ja vuodduvvi lea ahte doarjundohkálaš olbmoid dahje eanet doarjundohkálaš olmuin ovtta lea mearidanváldi servošis ja vuodduvvi.

Doarjaga sáhtta juolludit dakkár ealáhusbargái, gii oažžu váldoasi áigáboadustis boazodoalus dahje luondduealáhusas, man ekonomalaš eallindohkálašvuoda sáhtta čájehit ja gii ovddida ealáhusa doaibmavejolašvuodaid ja gean orru gán-

náheamen doarjut, go váldá vuhtii dán lága ulbmiliid. Doarjuma dárbbášlašvuoda guorahaladettiin galgá daid doarjagiid hárrai, mat máksojuvvojit dán lága vuodul, gáibidit dan ahte doarjjaoažžu ássá boazodoallolágas oaivvilduvvon boazodoalloguovllus dahje 2 §:s daddjojuvvon luondduealahusguovllus.

Doarjaga ii sáhte juolludit vuollel 18-jahkásažžii iige 65 jagi deavdán olbmui.

Ráđdehusa ásaheamis sáhtá mearridit ahte ealahusbargi sisaboadut eará go dán lágas oaivvilduvvon ealahusdoaimmas eai oaččo mannat badjel dan meari, mii nannejuvvo ráđdehusa ásaheamis.

Ráđdehusa ásaheamis mearriduvvo dain ákkain, maid mielde sáhtá spiehkastit dán paragrafa 3 momeanttas oaivvilduvvon doarjjaoažžu aheavttuin.

6 §

Dárkilet ákkat doarjaga juolludeapmái

Ráđdehusa ásaheamis mearriduvvo stáhtabušeahtas lágiduvvon mearreruđaid ja eanadálloalu ovddidanfoandda geavahanplánas lágiduvvon ruđaid olis dán lágas oaivvilduvvon doarjjavuogadagaid atnuiváldimis ja dárbbu mielde guoskanáiggis.

Ráđdehusa ásaheamis sáhtá mearridit dárkileappot doarjjahámiin, doarjaga juolludanákkain, doarjagiid alimusmeriin ja soahpamuššii vuodduvvi doarjagiid almmolaš eavttuin. Doarjaga sáhtá sierranahttit guovlluid mielde.

7 §

Ruđaid stivren

Eana- ja meahccedoalloministeriija fuolaha ruđaid stivremis, maid sáhtá geavahit dán lága ulbmiliidda nu, ahte addá ruđaid geavaheamis dárkilet mearrádušaid, go mat gávdnojit EO-njuolggadusain, dán lágas, ráđdehusa ásaheamis ja eanadálloalu geavahanplánas.

Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhtá addit mearrádušaid das, mo ruđat stivrejuvvojit meariid, guovlluid ja doaibmasurggiid ja čuožáhatjovkui guoski juohkáseami mielde. Eana- ja meahccedoalloministeriija addin ásaheamis mearriduvvojit maiddái dárkilet njuolggadusat (go lea dat lánka ja ráđdehusa ásaheamis, mii addojuvvo dan vuodul) huksema birra, mii dorjojuvvo dán lága vuodul ja nannejuvvojit dárbbášlaš osiin dat golut, mat das dohkkehuvvojit.

8 §

Eurohpa Ovtastumi ruhtadeapmi

Eana- ja meahccedoalloministeriija doaibmá EMOTR:a doarjunossodaga hárrái ruđain vástideaddji ministeriijan ja EMOTR:a stivrenossodagas juolluduvvon ruđaid hárrái rádi ásaheamis (EO) Nr 1260/99 oaivvilduvvon máksineiseváldin ja addá ruđaid maiddái eará ministeriijaid hálddahussurggiide foandda ruhtadan prográmmaid ollašuttima várás beroškeahhtá das, juolluduvvojitgo ruđat ovdalis máinnašuvvon foanddas stáhtii vai stáhta ovddosfuolahánláhkai. Eana- ja meahccedoalloministeriija sáhtá maiddái váldit vuostá máinnašuvvon ásaheamis mieldásaš máksineiseválddis geavahanláhkai EO:a eará struktuvrafoanddaid ruđaid, vai sáhtá ollašuttit oktilaš prográmmaáššegirjiid dahje EO-álggaprográmmaid dán lágas daddjojuvvon ulbmiliidda. Eana- ja meahccedoalloministeriija fuolaha maiddái EO:a máksinossodaga ohcamis, ruđaid bajásmerkemis ja eará ruhtadoalus ja ruđaid ovddosmáksimis kommišuvdnii. Eana- ja meahccedoalloministeriijai gullá maiddái addit dárbbášlaš čilgehuseid ja ovddastit Eurohpa Ovtastumi doaibmaorgánain dán lágas oaivvilduvvon áššiid giedahaladettiin.

EU-ruđat bajásmerkejuvvojit stáhtabušeahta bokte stáhtavuorkái. Eanadálloalu ovddidanfoanddas juolluduvvon oassáruhtadandohkálaš doarjaga EU:a ruhtadanossodat sirdojuvvo bušeahtas fondii.

EMOTR:a doarjunossodaga ruđaid hálddašanmeannudeamis čuvvojuvvo, mii oktasaš eanadállopolitihka ruhtadeamis addojuvvon rádi ásaheamis (EO) Nr 1258/99 ja dan vuodul addojuvvon EO:a njuolggadusain ja mearrádušain mearriduvvo máksiovtadaga ja ruđaid hálddašeami birra. Dat mii Eurohpa Ovtastumi oktasaš eanadállopolitihka ollašuttima birra addojuvvon lágas (1100/1994) ja dan vuodul mearriduvvo, čuvvojuvvo heivvolaš osiin, go ollašuttujojuvvojit dán lágas oaivvilduvvon doarjjavuogadagat.

9 §

Prográmmabargu

Prográmmabargus čuvvojuvvo, mii struktuvrafoanddaid váldegottalaš hálddašeami birra mearriduvvo. Ráđdehusa ásaheamis sáhtá goittot dárkileappot mearridit eatnangotti ovtasbargojuhkosa bargguid birra, go dán lágas daddjojuvvon doaibmabijut ollašuttujojuvvojit.

2 lohku

Váldegottálaš ruhtadandoarjja

10 §

Almmolaš áššit

Manjnelis 4 logus oaivvilduvvon doarjagiid sáhtá dárbbu mielde juolludit maiddáí ollásit váldegottálaš ruđain. Doarjaga sáhtá juolludit maiddáí 1 §:s máinnašuvvon ulbmiliid ollašuttima várás maiddáí váldegottálaš prográmmaide, ovddidan-doaibmajuiide ja fitnuide.

11 §

Investeremiid doarjun

Dán lága vuodul sáhtá doarjut investeremiid nu, ahte juolluduvvojit ruhtadandoarjagat čuovvovaččat:

1) ealáhusain bargama dáfus dárbbášlaš dállo-doallo-, buvttadan- ja idjadanvisttiid ja daidda gulli biergasiid sihke guollešaddadanládduid huksema, viiddideami ja ordnema várás ja ássanberrasa buorideami várás (*huksendoarjja*);

2) bealddu goikadeami ja čiegusrávarokkiid goaivuma várás (*ordnendoarjja*);

3) dakkár priváhtageainnu várás, man ráhkadeapmái ii sáhte juolludit ruhtadoarjaga priváhtageainnuid birra addojuvvon lága (358/1962) vuodul ja dasa lassin dakkár geainnu, man dušše gittaopmodaga oamasteaddji dahje hálddašeddji oažžu geavahit, ráhkadeami várás (*geaidnodoarjja*);

4) čáhcehákan- ja duolvačáhcerusttegiid huksema várás (*čáhcefuolahusdoarjja*);

5) ealáhusas dárbbášlaš luovosopmodaga háhkama várás (*luovosopmodatdoarjja*);

6) elerávnnji fidnemii vuoigadahtti ossodat- ja searvanmávssuid máksima ja elerávnnji háhkama ja juohkima várás dárbbášlaš rusttegiid huksema várás (*elerávnjedoarjja*), ja

7) erenoamáš mávssolaš siva dihte luondduroasuid dagahan bohccuid heahtebiebmeta várás nugo ráđdehusa ášahusain sierra mearriduvvo.

12 §

Eanaoastinruhtadeapmi

Dán lága vuodul sáhtá doarjut eanaháhkama nu, ahte juolluduvvojit ruhtadandoarjagat čuovvovaččat:

1) dálu, mearreoasi dahje lasseeatnama háhkama várás (*eanaoastindoarjja*),

2) ovttá dahje eanet mearreosiid háhkama várás dálus, masa ohccis lea ossodat (*oappážiidossodatdoarjja*);

3) dássema ja lotnunossodaga máksima várás (*dásseen- ja lotnundoarjja*); ja

4) láhkaoasi dievasmahttima máksima várás (*láhkaossedoarjja*).

13 §

Visteruhtadeapmi

Dán lága vuodul sáhtá juolludit ruhtadandoarjaga ássanvistti huksema, viiddideami ja ordnema várás ja ássanberrasa buorideami várás, jos máinnašuvvon ulbmiliidda ii sáhte juolludit eará doarjaga almmolaš ruđain (*vistadoarjja*).

Doarjaga juolludaneaktun lea ahte doarjjaoažžu geavaha doarjunvuolaš vistti iežas dahje bearašlahtuidis fásta viessun.

14 §

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddidanfitnut

Dán lága vuodul sáhtá juolludit doarjaga dakár fitnuid goluide, maid ulbmilin lea:

1) buoridit vejolašvuoda bargat boazodoaluin ja luondduealáhusaiguin ja ovddidit boazodoallobuktagiid ja luondduealáhusain fidnejuvvon buktagiid buvttadanvugiid, márkanastima ja ovddosdikšuma;

2) ovddidit ealáhusain bargama ja berrasa buoridandoaimmaid; dahje

3) čilget ealáhusbargi dárbbášan skuvlema dahje álggahalli fitnodatdoaimma doaibmavejolašvuodaid.

3 lohku

Bálgosiidda goski sierra váldegottálaš ruhtadandoarjagat

15 §

Bálgosiid investeremiid doarjun

Boazodoallolágas oaivvilduvvon bálgosiidda sáhtá juolludit ruhtadandoarjaga boazodoalu dáfus vealtameahttun fásta caggan-, mearkun-, rátkin-, čuočuhan-, guođohan- ja suodjeáiddiid ja njuovahagaid ja bargosadjevisttiid huksen- ja ordnengoluide. Máinnašuvvon bargguin fuolaha bálgus.

Bálgosii sáhtta juolludit doarjaga maiddá:

1) rátkingárddiide ja njuovahagaide manni geainnuid ráhkadan- ja ordnengoluide (*geaidno-doarjja*);

2) njuovahagain dárbbaslaš čáhcehákan- ja duolvačáhcerustegiid háhkangoluide (*čáhcefuolahusdoarjja*); ja

3) elerávnnji fidnemii vuoigadahtti ossodat- ja searvanmávssuid máksima ja elerávnnji háhkamii ja juohkimii dárbbaslaš rustegiid huksema várás (*elerávdnjedoarjja*).

Dát láhka ii guoskka cagganáiddiide, mat huksejuvvojit riikkaráji ala iige daid ordnemii.

16 §

Luovosopmodatdoarjja

Bálgosii sáhtta juolludit luovosopmodatdoarjaga boazodoalu dáfus vealtameahtun sirditvejolaš áiddiid, elerávdnje- ja čáhcefuolahusovttadagaid, njuovahatovttadagaid ja bargosadjevistiid háhkama várás ja dasa lassin sagahanbohccuid ja Eana- ja meahccedoaloministeriija addin ásahas dárbbaslašžan gehččojuvvon, boazodoalu dáfus vealtameahtun eará goluide, mat bohtet luovosopmodaga háhkamis.

Ráđdehus sáhtta erenoamáš mávssolaš siva dihte ásahasain mearridit juolludanláhkai ruhtadan-doarjaga bohccuid heahtebiebma várás.

4 lohku

EU-oassáiruhtadan ovddidandoaimbajut dálonguovllu várás

17 §

Almmolaš áššit

Go juolluduvvojit doarjagat Eurohpa Uniovnna oassáiruhtadan ovddidandoaimbajuiide dálonguovllu várás (manjeleappos EU-oassáiruhtadan doarjja), de čuvvovuvvojit dán lága njuolggadusat dakko bokte go ášši birra ii leat mearriduvvon Eurohpa Ovtastumi ásahasain dahje daid vuodul addojuvvon nannejumiin dahje mearrádusain. Láhka guoskaduvvo sihke Ovtastumi ja váldegottálaš ruhtadanossodahkii. Váldegottálaš ruhtadanossodat sáhtta leat sihke stáhta ja eará almmosservoša juolludan doarjja. Prográmmain ja plánain sáhttet leat mielde maiddá dakkár doaimbajut, mat ruhtaduvvojit ollásit váldegottálaš ruđaiguin.

Dán logu mieldásaš doarjaga sáhtta juolludit, jos doarjunvuolaš ovddidandoaimbajut lea válde-

juvvon mielde prográmmii, mii ruhtaduvvo Eurohpa Ovtastumi ruđaiguin, ja doaimbajut dea-
vdá prográmmas dasa ásahasain eavttuid.

18 §

Boazodoallo- ja luondduealáhusfitnodagaid doarjun

EO:a dálonguovllu ovddidanásahas oai-
vilduvvon doarjagiin sáhtta juolludit:

1) ásahusa 4-7, 30, 33 ja 45 artihkkala vuodul doarjaga boazodoalu ja luondduealáhusaid buvttadussii guoski ja buvttadandoaimma gáibidan biras- ja bargosuodjalaninvesteremiidda ja investerenfitnuid plánengoluide;

2) ásahusa 8 artihkkala vuodul nuorra eanadoalliid álggahandoarjaga;

3) ásahusa 9, 33 ja 45 artihkkala vuodul doarjaga ámmátlaš lasse- ja dievasmahttinskuvlemii;

4) ásahusa 25-28 ja 30 artihkkala vuodul doarjaga buktagiid ovddosdikšuma ja gávppašaneavttuid buorideami várás; ja

5) ásahusa 29, 32, 33 ja 45 artihkkala vuodul doarjaga dálonguovlobirrasiid vuogáidáhttima ja ovddideami buorideami várás eará go 1-4 čuoggás oai-
vilduvvon doaimbajuid várás.

Dán logus oai-
vilduvvon doarjaga sáhtta dárbbu mielde juolludit maiddá ollásit váldegottálaš ruđain.

Ovdalis 1 momenta 2 čuoggás oai-
vilduvvon doarjja, mii lea oai-
vilduvvon gittaopmodaga dahje dan oasi háhkamii, juolluduvvo earret doarjaga alimusmeari muđui seamma eavttuiguin go doarjja, mii juolluduvvo dán lága vuodul gittaopmodaga dahje dan oasi háhkama várás. Dán momenttas oai-
vilduvvon doarjagii guoskaduvvo, mii ruđáidsirdinlága 14 §:s (931/1996) mearriduvvo loana birra, mii juolluduvvo gittaopmodaga dahje dan oasi háhkama várás.

5 lohku

Ruhtadanvuogádagat

19 §

Doaimma ruhtadeapmi ja doarjjahámit

Dán lágas oai-
vilduvvon ruhtadandoarjagii sáhtta geavahit stáhtabušehtas ja 65 §:s oai-
vilduvvon doaimbajuid hárrái eanadállo-
doalu ovddidanfoandda geavahanplánas lágiduvvon ruđaid ja EU:a lágidan eará ruđaid.

Dán lágas mieldásaš ruhtadandoarjaga sáhtta juolludit ruhtadoarjjan, stáhtaloanaid reantoov-

dun, reantofriiddjavuohtan, oanádusaid friiddjajagiid hámis ja loanaid reandodoarjjan (juolluduvvo ruhtalágádusaid ruđain) ja dasa lassin 20 §:s oai-vvilduvvon friiddjavuohtan leat hágakeahtta lotnii dáhkádusa dahje vealgeordnemiidda guoski doarjjan.

Loatnaoažžus ii berrojuvvo reantu dan áiggis, mas reanttuid máksimis lea miedihuvvon reantofriiddjavuohta.

20 §

Dáhkádusat

Stáhtaloanas galgá loana loktedettiin leat bñnkodoaimmas dábálaččat geavahuvvon dáhkádus, jos bargofápmo- ja ealahusguovddáš ii leat luoitán dáhkádusa háhkamis.

Jos eará go lotnii guoski doarjaga ohccin lea juoga eará go almmosvuoigatvuodalaš searvvuš, de sáhtta doarjaga juolludaneiseváldi gáibidit das dárbbu mielde dáhkádusa. Doarjaga juolludaneiseváldi mearrida dáhkádusa hámis. Ráđđehusa ásašusain mearriduvvojit dárbbu mielde dárkilet mearrádusat das, goas dáhkádusa addimii lea dárbbu.

21 §

Stáhtaloanat ja daid reantu

Ruhtalágádusat sáhttet juolludit loana Eana- ja meahccedoalloministeriija lágidan eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđain (*stáhtaloanat*).

Stáhtaloana ollesreantu lea čujuhanreanttu ja dasa boahtti proseantaovttadatmeari submi. Loatnaoažžu galgá máksit loanas guoskevaš reanttu vihtta proseantaovttadaga vuolit reanttu, goittot uhcimustá guovtte proseantta jahkásaš reanttu, čujuhanreanttuin, fásta proseantaovttadatmearis mii lasihuvvo čujuhanrentui, reantoovdui ja reantofriiddjavuhtii gulli doarjaga rehkenastimis, friiddjajagiid ja reantofriiddjavuođa alimusmeriin ja dasa lassin dárbbu mielde lotnii gulli doarjaga alimusmeriin mearriduvvo ráđđehusa ásašusain.

22 §

Stáhtavástu

Stáhtas lea ovddasvástádus ruhtalágádussii dán lága vuodul juolluduvvon stáhtaloanaid dain oai-veopmodaga ja reanttu loahpalaš massimiin, mat bohtet velggolačča máksinnávccahisvuodas dakko bokte go loana dáhkádusain eai čoggo dan máde ruđat ahte daiguin sáhtta gokčat daid

oanádusaid ja reanttuid, mat leat báhcán mávsse-keahtta stáhtaloanas.

Stáhtavástu fámusleahkima eaktun lea ahte ruhtalágádus fuolaha loanas dán lága ja dan vuodul addojuvvon njuolggadusaid ja mearrádusaid mielde nu, ahte čuovvu buori bñnkovieru. Loana juolludan ruhtalágádus lea maiddá geatnegahttojuvvon bearráigeahččat stáhta ávkki ja váldit vuhtii Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádusaid, go loana dáhkádussan adnojuvvon opmodat muhttojuvvo ruhtan eaktodáhtolaš vealgeordnemis, bággo- vuovdimis dahje reastaluvvanmeannudeami okta- vuodas.

Eaktodáhtolaš vealgeordnema dahje dansulla- saš eará ordnema dahje loana dáhkádussan adno- juvvon opmodaga eaktodáhtolaš muhttima ruhtan nu, ahte loana ruovttoluottabearran šaddá vára vuollai, oažžu dahkat dušše bargofápmo- ja ealahusguovddáša lobiin.

23 §

Buhtadusat, mat máksujuvvojit stáhtaloanain

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida oaiveopmodaga ja reanttuid buhtadusas, mii máks- sojuvvo ruhtalágádussii stáhtavástu vuodul. Ovdal buhtadusa nannema ministeriija galgá čilget ahte velggolačča ja vejolaš dáhkideaddji máksinnávccahisvuodas boahtti loahpalaš massin lea gávnnavuvvon ja ahte massima ii sáhte gokčat ruđaiguin, mat fidnejuvvojit dáhkádussan adnoju- vvon opmodaga vuovdimis. Dáhkádusa vuovdin ii goittot gáibiduvvo dalle, go velggolaš dahje loanas vásttolaš goalmát olmmoš oažžu fitnodatsanere- mis dahje priváhtaolbmo vealgeordnemis dahje eará dásullasaš ordnemis dahje dáhkádusvástu ordnemis doallat dáhkádussan adnojuvvon opmo- daga. Buhtadusa máksá ruhtalágádussii Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalan- guovddáš eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđain.

Jos ruhtalágádus fidne buhtadusa máksima maŋŋá loatnaoažžus berrojuvvot čoggokeahtta báhcán oanádusaid ja reanttuid, de dat galgá ovd- dosmáksit daid Eana- ja meahccedoalloministerii- jai eanadállodoalu ovddidanfondii bajásmerkeju- vvot. Eana- ja meahccedoalloministeriija mearri- da ruhtalágádussii máksujuvvon buhtadusa ruovt- toluottabearrama birra loatnaoažžus.

Buhtadusa massimiin sáhtta guoddit mávsse- keahtta dahje buhtadusa meari vuolidit, jos loatna ii leat dikšojuvvon dán lága dahje dan vuodul addojuvvon njuolggadusaid dahje mearrádusaid dahje buori bñnkovieru mielde.

24 §

*Buhtadusohcamiid giedahallanáigi ja buhtadus-
aide guoski maŋŋonanreanttu*

Eana- ja meahccedoalloministeriija galgá giedahallat stáhtalotnii guoski buhtadusohcama golmma mánu sisa das, go ruhtalágádusa ohcan lea bohtán Eana- ja meahccedoalloministeriijai ja velggolačča ja vejolaš dáhkideaddji máksinnávccahisvuodas boahtti loahpalaš massin lea gávnnavuvvon. Jos buhtadusohcama čoavdimii dárbbášuvvo ruhtalágádusas lassečilgehus, de rehkenastojuvvo golmma mánu mearreáigi das, go Eana- ja meahccedoalloministeriija bivdin lassečilgehusat leat addojuvvon ministeriijai. Jos giedahallan bistá badjel mearreáiggi, de stáhta lea geatnegahttojuvvon máksit badjelmanniáiggi maŋŋonanreanttu reantolága (633/1982) 4 §:a 3 momeanttas oaivvilduvvon reantodási mielde.

Loatnaoázžus sáhtá bearrat ruhtalágádussii buhtadusohcama vuodul máksujuvvon buhtadusas jahkásaš reanttu reantolága 4 §:a 3 momeanttas oaivvilduvvon reantodási mielde. Dás galgá váldit merkema doarjjamearrádussii.

25 §

Stáhtaloana ovddosmáksin

Ruhtalágádus lea geatnegahttojuvvon máksit mávssekeahtá báhcán stáhtaloana oanádusaid ja reanttuid stáhtii dađe mielde ja dan sturrosažžan go loatnaoázžut leat geatnegahttojuvvon máksit vealggiset ruhtalágádussii. Ovddosmáksimiid galgá máksit čieža bänkobeavvi sisa das, go loatna lea velggolačča ektui báhcán mávssekeahtá dahje velggolaš lea máksán badjelmearálaš oanádusa.

Ruhtalágádusa buhtadusohcama geažil addojuvvon Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádusa mielásaš mávssuid galgá máksit čieža bänkobeavvi sisa das, go ruhtalágádus lea ožžon mearrádusa diehtun.

26 §

Reantodoarjjaloanaid reantu

Ruhtalágádusa reantodoarjjaloanas bearran ollesreantu oázžu leat eanemustá dan reantu sturrosaš, man bänku bearrá normálareantosá loanain, mat juolluduvvojit seammalágan ulbmiliid da dábálaš eavttuiguin nu, ahte daidda lasihuvvojit reantodoarjjaloanaid juolludeamis ja dikšumis boahhti badjelmearálaš golut. Eana- ja meahccedoalloministeriijas lea vuoigatvuohta leat dohkke-

keahtá loana reantodoarjjaloatnan, jos loana ollesreantu spiehkasta ovdalis máinnašuvvon reanttu.

Reantodoarjaga sturrodad, mii máksujuvvo loanas, lea njeallje proseantaovttadaga. Loatnaoázžu galgá goittot máksit uhcimustá guovtte proseantta sturrosaš jahkásaš reanttu. Go reantodoarjja nohká, de loatnaoázžu galgá máksit reanttu ollesreanttu sturrosaš reanttu. Reantodoarjja máksujuvvo maiddá dalle, go fitnodatsaneremii ja priváhtaolbmo vealgeordnemii guoski ohcan lea guorahallojuvvin. Reantodoarjja ii máksujuvvo daid lassegoluid hárrái, mat bohtet olgoriik-kavaluhta mielde rehkenastojuvvon loana valuhtaturssaid molsašuvvamis.

Reantodoarjaga muhttimis ruhtadoarjjan ja ruhtadoarjagiid alimusmeriid birra mearriduvvo dárkileappot ráđdehusa ášahusain.

27 §

Loatnaaddimii guoski almmolaš njuolggadusat

Loanaid, mat juolluduvvojit ruhtalágádusaid bokte, loatnaáigi lea guhkimustá 30 jagi.

Ráđdehusa ášahusain mearriduvvo dárkileappot doarjjaohcamis dárbbášlaš cealkámušain, loatnarudaid loktemis, barggu barganáiggi, máksingeahpádusain, oanádusaid ja reanttuid bearramis, mávssuid máksináigemearis, loatnasirdimiin, badjelmearálaš oanádusain ja daid váikkuehusas máksinláhkai boahhti oanádusaide, oaiveopmodaga dáfus smávva oázžuma máksimis, stáhtaloanaid stáhtavástu gávnaheamis, loatnaeavttuid rievddanmeannudeamis ja lága juolludeapmái ja dikšumii guoski eará meannudemiin ja eavttuin.

Loana oázžu loktet, vaikko doarjaga juolludaneiseválddi mearrádus ii livččege vel ožžon lágafámu. Jos doarjaga mearri dahje doarjjaeavttut mearrádusa birra dahkkojuvvon váidaga geažil nuppástuvvet, de loana meari ja eavttuid galgá rievddadit vástidit váidagii addojuvvon mearrádusa eavttuid. Ruhtalágádus ii goittot leat geatnegahttojuvvon rievddadit loatnameari stuorábun go lea dat mearri, man dat lea doarjjaohcamis guottihan. Reantodoarjjaloana eavttuid ii oaččo dahkkojuvvon váidaga geažil almmá ruhtalágádusa lobi haga rievddadit.

28 §

*Stáhtaloanaid ja reantodoarjjaloanaid ruhtajoh-
tin*

Ovdalis meroštallojuvvon guovddášruhtalágádus dahje ruhtadeami bálvalanfitnodat:

1) ovddosfuolaha stáhtaloanaid ja daid dikšunmávssuid ruhtalágadusaide;

2) ovddosfuolaha stáhtaloanaid oanádusaid ja reanttuid stáhtii;

3) vuolláičállá stáhta ja ruhtalágadusaid gaskašaš vealgegirjjiid dárbbu mielde fápmudusa vuodul; ja

4) diŋgo reantodoarjjaloanaid reantodoarjaga stáhtas ja ovddosfuolaha daid ruhtalágadusaide.

Dán lága mieldásaš eaktodáhtolaš vealgeordnemis, fitnodatsanerema birra addojuvvon lága (47/1993) mieldásaš ordnemis ja priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága (57/1993) mieldásaš ordnemis dahkkojuvvon nuppástusat stáhtalotnii dahkkojuvvojit maiddá ruhtalágadusa ja stáhta gaskašaš vealgái.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain sáhtta mearridit, goas

ruhtalágadusat sáhttet čadahit ovdalis máinnašuvvon doaimmaid almmá guovddášruhtalágadusa dahje ruhtadeami bálvalanfitnodaga haga.

29 §

Ruhtalágadusaid goluid buhtten

Ruhtalágadusaide máksojuvvo stáhtaloanaid dikšungoluin buhtadus, man sturrodagas ja máksineavttuin mearriduvvo ráđdehusa ášahusain.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida stáhtaloana dikšumis ruhtalágadussii máksojuvvon, 1 momeanttas oaivvilduvvon buhtadusaid bearramis ruhtalágadusas ruovttoluotta muhtumassii dahje ollásit, jos ruhtalágadus ii leat dikšon stáhtaloana dán lága dahje dan vuodul daddjojuvvon vuogi dahje buori bänkoveru mielde. Ruovttoluottabearramii sáhtta, almmá ahte 43 ja 44 §:s daddjojuvvon ruovttoluottabearrannjuolggadusat dan hehttejit, álgit oppa loatnaáiggi áigge.

6 lohku

Vealgeordnemat

30 §

Stáhtaloanaid ja stáhta vuovdinhaddeoažžumiid eaktodáhtolaš vealgeordnen

Das beroškeahhtá mii eará sajis mearriduvvo, sáhtta bissovaš ekonomalaš váttisvuodaide gártan loatnaožžui su ekonomalaš dili buorideami várás eaktodáhtolaččat ordnet stáhtaloanaid ja stáhta vuovdinhaddeoažžumiid.

Loatnaoazžu sáhtta geahččat gártan bissovaš ekonomalaš váttisvuodaide, jos son lea šaddan máksinnávccaheapmen dahje lea várra šaddamin máksinnávccaheapmen iige su máksinnávccaid sáhte bissovaččat máhcahit miedihemiin reantodoarjjaloanaid ja stáhtaloanaid oanádusmávssuide maŋideami dahje stáhtaloanaide reantofriiddjavuoda dahje dakkár ruđaiguin, mat leat fidnemis almmá ahte dat čuočcá ohcci fitnodatoaiveopmodagaide.

Eaktun vealgeordnemii lea ahte dan navdet sáhttit dovdomassii buoridit loatnaoazžu ekonomalaš dili. Iežas fitnodatdoaimma heaitán dahje heaitaleaddji loatnaoazžu velggiid sáhtta eaktodáhtolaččat ordnet dušše dalle, jos loatnaoazžu vistti doallama ii sáhte muđui dorvastit. Eaktodáhtolaš vealgeordnen ii hehte searvamis fitnodatsanerema birra addojuvvon lága 97 §:s dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága 78 §:s oaivvilduvvon meannudeapmái.

Eaktodáhtolaš vealgeordnemis sáhtta guhkidit stáhtaloanaid ja stáhta vuovdinhaddeoažžumiid ruovttoluottamáksináiggi, vuolidit reanttu ja miedihit oanádusaid ja reanttuid máksimis máksinfriddjavuoda dahje maŋideami nugo ráđdehusa ášahusain dárkileappot mearriduvvo. Loatnaáiggi sáhtta erenoamáš mávssolaš siva dihte guhkidit badjel dan alimusloatnaáiggi, mii lea mearriduvvon 27 §:a 1 momeanttas.

Eaktodáhtolaš vealgeordnemis sohppojuvvon vealgegaskavuodaevttuid nuppástusat gusket maiddá dahkideaddjái, vealggis vásttolaš eará olbmui ja vealggis dahkádusa ášahan olbmui. Dáid sajjadaga ii oáččo almmá áššeoapmahačča lobi haga heajosmahttit.

31 §

Eaktodáhtolaš vealgeordnema ráđdehusat

Jos eai gávdno erenoamáš sivat, de vealgeordnema ii sáhte miedihit, jos ohccái lea juo ovdal miedihuvvon eaktodáhtolaš vealgeordnen.

Eaktodáhtolaš vealgeordnemis ii sáhte miedihit máksinfriddjavuoda stáhtaloana oanádusaide, jos loana dávvirdáhkádus dahje lotnii fitnodat- dahje eará dánsullasaš doaimmas addojuvvon dahkádus dorvvasta oanádusaid máksima. Erenoamáš mávssolaš sivaiddihte sáhtta máksinfriddjavuoda goitot miedihit nugo ráđdehusa mearrádusain dárkileappot mearriduvvo. Ohcama galgá dáin dáhpáhusain lágidit Eana- ja meahccedoalloministeriija čoavdinláhkai.

Jos loatnaoazžu ii bargga šat ealáhusain, de sáhtttá máksinfriddjavuoda goittot mearridit, almmá ahte 2 momeanttas daddjojuvvon ágga dan hehte, jos:

1) loatnaoazžu lea vuovdán dáhkádussan adnojuvvon opmodaga earret ássanvistti ja dasa gulli eanaviidodaga;

2) loatnaoazžu illá navdet ceavzit loana ruovtto-luottamáksimis bissovaš bargonávccahisvuoda, guhkesáiggebargguhisvuoda, fuolahangeatnegasvuoda dahje eará dásullasaš siva dihte; ja

3) máksinfriddjavuohta boahttá ollesmearálaččat loatnaoazžu buorin, almmá ahte buorida seammás eará velgoheaddjiid vuoigatvuoda fidnet iežaset oazžumiin mávssu.

Jos loatnaoazžui reantodoarjjaloana dahje eará loana juolludan velgoheaddjit eai bealisteaset searvva eaktodáhtolaš vealgeordnemii, de stáhtaloanaid sáhtttá ordnet dušše erenoamáš siva dihte ja dainna eavttuin, ahte stáhtaloanaid ja stáhta eará oazžumiid mávssekeahtes mearri lea uhci-mustá 60 proseantta loatnaoazžu buot velggiin.

32 §

Reantodoarjjaloanaid eaktodáhtolaš vealgeordnen

Boazodoalliide ja luondduealáhusbargiide dán lága dahje eará njuolggadusaid dahje ráddehusa ásahusa vuodul juolluduvvon reantodoarjjaloanaid sáhtttá eaktodáhtolaččat ordnet nugo 30 §:s mearriduvvo.

Reantodoarjjaloana reanttu ordnen vuolida loatnaoazžu máksin reanttu. Reantodoarjjaga mearri rehkenastojuvvo vealgegirjeeavttuid mielássaš reanttu mielde. Vealgeordnema sáhtttá čadahit, jos loatnaoazžu ja loana juolludan ruhtalágádus leaba ovtta oaivilis vealgeordnema eavttuin ja bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea addán lobi reantodoarjjaloanaid ordnemii.

33 §

Vealgeordnensoahpamuš

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš, velggolaš ja ruhtalágádus vuolláičállet ovttas soahpamuša stáhtaloanaid ja reantodoarjjaloanaid eaktodáhtolaš vealgeordnema ollašuttimis. Soahpamuš dahká duššin lotnii guoski vealgegirje- ja doarjjamearráduseavttuid.

Eaktodáhtolaš vealgeordnema eavttuin, meannudeamis ja čuovvumis mearriduvvo dárbbu mielde dárkileappot ráddehusa ásahusain.

34 §

Eaktodáhtolaš vealgeordnema máhccan

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš sáhtttá mearridit eaktodáhtolaš vealgeordnema máhccat, jos:

1) velggolaš lea vealgeordnema ozadettiin dahje meannudeami áigge čiegadan ordnemii dovdomassii váikkuheaddji áššiid dahje addán dain mávssolaš sajis boasto dieđu ja velggolačča meannudeapmi lea leamaš soahpamuša eará oassebelliid dáfus erenoamáš moaittehahtti; dahje

2) loatnaoazžu lea dovdomassii guođđán čuovo-keahttá soahpamuša almmá dohkálaš siva haga.

Eaktodáhtolaš vealgeordnen máhccá maiddái dalle, go duopmostuollu nanne loatnaoazžui fitnodatsanerema birra addojuvvon lága dahje priváhtaolbmo vealgeordnema birra addojuvvon lága mielássaš máksinprogámma. Duopmostuollu galgá progámma nannedettiin váldit vuhtii eaktodáhtolaš vealgeordnemii gullan loanaid ja oazžumiid daid eavttuid mielde, mat livčče galgan čuvvojuvvot almmá eaktodáhtolaš vealgeordnema haga.

Jos vealgeordnen lea mearriduvvon máhccat, de velgoheaddjis lea vuoigatvuolta gáibidit mávssu oazžumisttis velggolaččas daid eavttuid mielde, mat livčče galgan čuvvojuvvot almmá vealgeordnema haga. Velggolaš ii goittot dárbbáš máksit velgoheaddjái mañnonreanttu vealgeordnema bistináiggis, jos bargofápmo- ja ealáhusguovddáš ii vealgeordnema máhccama siva dihte nuppeláhkai mearrit.

7 lohku

Eiseválddit ja čuovvun

35 §

Eiseválddit

Dán lága ollašuttimis fuolahit Eana- ja meahcedoalloministeriija, Eana- ja meahcedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš, bargofápmo- ja ealáhusguovddážat ja gielddaid dálanguovloealáhuseiseválddit.

Čáhcefuolahusdoarjjagii guoskaduvvo, mii čáhcefuolahusdoaimbajuid doarjuma birra addojuvvon lágas (56/1980) eiseválddiid doaimbaválddi birra mearriduvvo dahje guoskevaš áššiin ministeriijaid doaimbaválddi birra muđui mearriduvvo.

Lága ollašuttimii gulli teknihkalašláhkássaš barggaid juohkima birra sierra eiseválddiid gaskkas mearriduvvo dárkileappot ásahusain.

Ráđdehusa ášahusain sáhtta mearridit ahte dán lága mieldásaš bargguin sáhtta geavahit veahkkín earáge eiseválddiid go eanadoalloeiseválddiid.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida, goas bargguin sáhtta geavahit veahkkín šaddobuvttadusa dárkkistanguovddáža, šibitdoavtter- ja eallindárbbášlágádusa ja Eana- ja meahccedoalloministeriija vuollai gulli eará lágádusaid.

Ovdalis 4 logus oavvvilduvvon prográmma dahje fitnu ollašuttima sáhtta addit gieldda, gielдалиhtu dahje eará vuoigatvuođadoaibmadohkálaš guovlluguovdasaš doaibmaorgána bargun nugo ráđdehusa ášahusain dárkkileappot mearriduvvo. Guovlluguovdasaš doaibmaorgána lea vásttolaš stáhtii prográmma dahje fitnu ollašuttimis ja dan várás juolluduvvon ruđaid geavaheamis.

Luonddudilálašvuođaid dagahan bohccuid heahtebiebmaš guoski 9 §:a 2 momēntta 7 čuoggá ja 14 §:a 2 momēntta mieldásaš doarjaga atnuiváldimis mearriduvvo ráđdehusa ášahusain.

36 §

Ruhtadandoarjaga juolludeapmi

Ruhtadandoarjaga juolluda áššáigullelaš bargofápmo- ja ealáhusguovddáš.

Ovdalgo bargofápmo- ja ealáhusguovddáš mearrida ruhtadandoarjaga juolludeamis, de sáhtta ohcama birra háhkat cealkámuša gieldda dálon- guovloeiseválddis, ja goas ohcamis lea boazodolus jearaldat, de maiddái Bálgosiid ovtastusas. Dasa lassín galgá dárbbu mielde háhkat cealkámuša maiddái eará áššedovdidáfus, mii dovda doaibmasuorggi, mainna ohcci bargá.

37 §

Bearráigeahččan

Eana- ja meahccedoalloministeriija geatnegasvuohtan lea lágidit ruđaid geavaheami bearráigeahččama nu, ahte dárbbášlaš ruđaid geavahan- ja čuovvundieđuid bokte sáhtta oaidnit, leatgo doarjaga juolludan- ja máksineavttut leamaš leahkimin ja leatgo doarjaga juolludan- ja máksineavttut čuvvojuvvon.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain sáhtta mearridit ahte bearráigeahččamis geavahu- vvojit veahkkín bargofápmo- ja ealáhusguov- ddážit dahje eará hálldahussuorggi eiseválddit dainna eavttuin, ahte bargguid ja daid viidodaga birra sohppojuvvo sierra Eana- ja meahccedoal- loministeriija ja áššáigullelaš ministeriija gaskkas.

Ráđdehusa ášahusain sáhtta dárkkileappot mearridit stáhtadoarjaga, mii juolluduvvo eará fitno-

dahkii go ieš eanadállodoaluin bargi eanadállui, čoggoma bearráigeahččama birra.

38 §

Huksema bearráigeahččan

Huksema várás juolluduvvon ruhtadoarjagiid, reantodoarjaga ja stáhtaloanaid geavaheami bearráigeahččama ja máksineavttuid gávnaheami várás galgá dasa lassín, mii 39 §:s mearriduvvo, doallat huksensajis dárbbášlažžan gehččojuvvon dárkkistemiid.

Dárkkisteamiit dahkkojuvvojit hukseheaddji goasttádusain nugo dárkkistemiid birra mearriduvvo eanageavahan- ja huksenlágas (132/1999) dahje dan vuodul addojuvvon njuolggadusain. Dárkkisteami sáhtta dán lágas daddojuvvon bearráigeahččama várás dahkat maiddái bargofápmo- ja ealáhusguovddáža dohkkehan huksenbearráigeahččaneiseváldi.

Huksenbearráigeahččaneiseváldi dahje eará eiseváldi, man gieldda lea nammadan dán doibmii, lea geatnegahttojuvvon maiddái eará dáhphusain leat veahkkín gieldda siste dán lága ollašuttimis nu, ahte čađaha ovddu ohcci goasttádusain huksenguorahallamiid ja iežas doaibmasuorgái gulli eará bargguid.

39 §

Bearráigeahččan ruhtalágádusaid siste

Dán lága mieldásaš loanaid juolludeaddji ruhtalágádusat galget bearráigeahččat ahte loanat loktejuvvojit dálonguovloealáhuseiseválddi doarjja- mearrádusa mielde.

Loana juolludan ruhtalágádus lea geatnegahttojuvvon addit Eana- ja meahccedoalloministeriijai spesifiserejuvvon bivdaga vuodul dakkár dieđuid, mat dárbbášuvvojit dan čilgema várás, leago loatnaohcci doarjaga dárbbus. Dat lea maiddái geatnegahttojuvvon addit Eana- ja meahccedoaloministeriijai daid dieđuid ja dárkkistanláhkai daid áššegirjjiid, mat dárbbášuvvojit dan gávnaheami várás, leatgo loatnaeavttut ja EO-njuolggadusat, dát láhka ja dan vuodul addojuvvon njuolggadusat ja mearrádusat muđui čuvvojuvvon. Ovdalis máinnašuvvon dieđuidaddingeatnegasvuohta guoská maiddái dieđuide, mat galget dollojuvvo čiegusin.

40 §

Dárkkistanvuoigatvuohta

Eana- ja meahccedoalloministeriijas ja bargofápmo- ja ealáhusguovddážis lea vuoigatvuohta

ovddalgihtii almmukeahhtá dárkkistit ruhtadoarjagiid, loanaid ja eará doarjagiid juolludeapmái, máksimii ja geavaheapmái guoski áššiid.

Ovdalis 1 momeanttas oaiivilduvvon bearráigeahččama čadaheami várás ministeriija sáhtá mearrádušainis fápmudit nuppi eiseválddi dahje olggobeale ruhtadoalodárkkisteaddji čadahit iežas beales 1 momeanttas oaiivilduvvon doarjaga geavaheapmái guoski dárkkistemiid doarjaga ovddosfuolaheaddjiid ja juolludeaddjiid ja doarjjaoažžuid birra. Ruhtadoalodárkkisteaddji galgá leat almmoshálddahusa ja -ekonomiija ruhtadoalodárkkistanlávdegotti dohkkehan ruhtadoalodárkkisteaddji (JHTT-ruhtadoalodárkkisteaddji) dahje ruhtadoalodárkkistansearvvuš (JHTT-searvvuš), Guovddášgávpegámmára dohkkehan ruhtadoalodárkkisteaddji (KHT-ruhtadoalodárkkisteaddji) dahje ruhtadoalodárkkistansearvvuš (HTM-searvvuš). Ruhtadoalodárkkisteaddji doaibmá barggustis virgevástuin. Ruhtadoalodárkkisteaddji galgá dárkkistanbarggu čadahettiin čuovvut hálddahusmeannudanlága (598/1982) ja giellalága (148/1922).

Doarjjaoažžu lea geatnegahttojuvvon nuvtá ovdanbuktit 1 ja 2 momeanttas oaiivilduvvon dárkkisteaddjiide buot dárbblaš konto- ja eará áššegirjjiid, maidda lohkojuvvojit maiddái automáhtalaš diehtogiedahallama dahje seammasullasaš vuogi mielde dahkkojuvvon dahje vurkejuvvon vástideaddji materiála, ja muđuige leat veahkin dárkkisteamis. Dárkkisteamis vuollai sáhttet gullat bearráigeahččanbarggu gáibidan viidodagas doarjjaoažžu ruovttuealliidvistit, šaddadaneatnamat, buvttadan- ja ovddosdikšunlágádušat, vuorkát, vuovdin- ja márkanastinlanjat ja eará dilálašvuodat, mat leat leamaš doarjaga juolludeami ja máksima eaktun. Dárkkisteapmi sáhtá guoskat sihke ieš doarjjaoažžui ja doarjaga ovddosfuolaheaddjái. Dárkkisteamis ii goittot oáččo čadahit lanjain, mat gullet ruovtturáfi vuollai.

Ráđdehusa ášahusain sáhtá dárbbu mielde addit dárkilet njuolggadusaid das, mo 1 ja 2 momeanttas oaiivilduvvon dárkkisteapmi čadahuvvo teknihkalaččat.

Boleseiseválddit galget addit dárbblaš virgeveahki nuvtá 1 momeanttas ja 37-39 §:s oaiivilduvvon bearráigeahččamis.

41 §

Dieđuidoažžun ja čiegusindoallan

Dieđuidoažžumii ja čiegusindoallamii guoskaduvvo, mii eiseválddi doaimma almmolašvuoda birra addojuvvon lágas (621/1999) mearriduvvo.

Das beroškeahhtá mii priváhtaolbmo fitnodatdahje ámmátdoibmii, ruhtadollui dahje ekonomalaš sajádahkii guoski dahje vearuhusa várás addojuvvon dieđuid čiegusindoallamis dahje heaggadieđuid suojis muđui mearriduvvo, lea dán lága ollašuttineiseválddiin vuogiatvuota oažžut eará eiseválddiin dárbblaš dieđuid priváhtaolbmo dahje servosa ekonomalaš sajádagas, gávpe- ja ámmátčiegusvuodas dahje priváhtaolbmo persovnnalaš dilis.

Doarjaga juolludaneiseváldi sáhtá dasa lassin gáibidit ahte doarjaga ohcci dahje oažžu addá dearvasvuodadilistis doaktárduodaštusa dahje eará čilgehusa dakko bokte go das lea mearkašupmi ealáhusain bargama dáfus ja dákkár čilgehusa bivdimii guoskevaš dáhpáhusas muđui orru dárbu.

42 §

Čiegusin doallat oaiivilduvvon dieđuid luohpadeapmi

Čiegusin doallat oaiivilduvvon dieđuid luohpadeapmái guoskaduvvo, mii eiseválddi doaimma almmolašvuoda birra addojuvvon lágas mearriduvvo.

Dasa lassin mii eiseválddi doaimma almmolašvuoda birra addojuvvon lágas mearriduvvo čiegusin doallat oaiivilduvvon dieđuid luohpadeamis, lea dán lága ollašuttineiseválddiin čiegusindoallangeatnegasvuoda hehttekeahhtá vuogiatvuota luohpadit dieđuid priváhtaolbmo dahje servosa ekonomalaš sajádagas, gávpe- ja ámmátčiegusvuodas dahje priváhtaolbmo persovnnalaš dilis:

1) stáhta ja gielda eiseválddiide dán lága mieldásaš doaimmaid čadaheami várás; ja

2) alaguoddi-, boles- ja tuolloeiseváldái rihkkoša čilgema várás.

Dán lága ollašuttineiseválddiin lea čiegusindoallangeatnegasvuoda hehttekeahhtá vuogiatvuota luohpadit maiddái Eana- ja meahcedoalloministeriijai ja Eurohpa Ovtastumi áššáigullevaš doaibmaorgánaide luohpadanláhkai dieđu, mii muđui galgá dollojuvvo čiegusin, muhto masa lea dárbu, go bearráigeahččojuvvo ahte Eurohpa Ovtastumi láhkamearrádušat leat čuvvojuvvon doarjaga juolludettin, man ruhtadeamis Ovtastupmi lea leamaš mielde.

8 lohku

Ruovttoluottabearran

43 §

Doarjaga ruovttoluottabearran doarjjaoažžus

Dán lága vuodul juolluduvvon doarjaga máksin loahpahuvvo ja doarjja mearriduvvo muhtumassii dahje ollásit ruovttoluotta berrojuvvot, jos doarjja lea geavahuvvon eará ulbmilii go masa dat lea juolluduvvon dahje doarjjaoažžu lea addán boasto dieđuid, mat leat váikkuhan dovdomassii doarjaga juolludeapmái dahje máksimii, dahje lea muđui meannudan vearálaččat.

44 §

Guorahallanvuoláš ruovttoluottabearran

Doarjaga máksima sáhtta heaitit 43 §:s daddjuvvon ákkaid lassin ja dan sáhtta mearridit muhtumassii dahje ollásit ruovttoluotta máksojuvvot, jos:

1) doarjja dahje loatna lea juolluduvvon dahje máksojuvvon boasto ákkaiguin;

2) doarjjaoažžu lea viđa jagi sisa ruhtadoarjaga mañimuš eari máksimis dahje loana mañimuš eari loktemis almmá bákcolaš siva haga heaitán doarjunvuoláš doaimma dahje dovdomassii gáržžidan dan;

3) doarjjaoažžu lea doarjaga mañimuš eari máksima dahje loana mañimuš eari loktema čuovvovaš viđa jagi áigge almmá bargofápmo- ja ealahusguovddáža dálonguovloossodaga lobi haga luohpadan doarjunvuoláš opmodaga eará go árbevuogiatvuodalaš oažžuma bokte olbmui, gii ii deavdde doarjaga juolludaneavttuid;

4) loanain ruhtaduvvon dálle dahje dan oassi vuvdojuvvo olggosmihtidandoaimmaiguin;

5) rabas fitnodatsearvvi, kommandihtasearvvi, ossodatgotti dahje oasusearvvi, mii bargá boazodoaluin dahje luondduealahusain, oamastangaskavuodat rivdet eará go árbevuogiatvuodalaš oažžuma bokte nu, ahte fitnodaga ii sáhte šat dán lága njuolggadusaid mielde atnit doarjundohkálašžan;

6) oktiisearvan biedgana ovdalgo guhtta jagi leat gollan doarjaga juolludeamis;

7) doarjjamearrádušas dahje doarjaga vuodđun leamaš áššegirjjiis ásahuvvon eavttut eai leat váldjuvvon vuhtii;

8) doarjjaoažžu biehttala addimis dárkkisteaddjiide, geat leat dárkkisteamen dán lága mielde doarjaga oažžumii dahje bearráigeahččamii

guoski dieđuid dahje konto- dahje eará áššegirjjiid, dahje biehttala veahkeheames doarvái bures dárkkistanbarggus;

9) dáhkáduša árvu lea ohccis sorjjasmeahttun sivaid dihte dan mađe ollu njiedjan ahte dan oai-veopmodaga, mii loanas lea vel mávssekeahhtá, bearran šaddá vára vuollai;

10) reanttu dahje oanádusa máksin lea mañnonan guhkit go golbma mánu;

11) jos loatnaoažžu dahje dáhkideaddji lea reastaluvvan dahje jos dáhkideaddji lea jápmán iige loatnaoažžu leat, vaikko lea ávžžuhuvvon, ásahan loatnaaddi dohkkehan doarvái buori dáhkáduša; dahje

12) Eurohpa Ovtastumi njuolggadusain dát gáibiduvvo.

45 §

Ruovttoluottabearrama doaibmaváldi

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrida iežas juolludan doarjagiid ruovttoluottabearramis ja daid máksima heaitimis. Muđui doarjaga ruovttoluottabearramis ja máksima heaitimis mearrida bargofápmo- ja ealahusguovddáš. Ráđdehusa ásahusain sáhtta dárbbu mielde mearridit das, man áiggi sisa doarjaga galgá bearrat ruovttoluotta. Doarjaga ii oaččo bearragoahtit ruovttoluotta das mañná, go logi jagi leat gollan doarjaga mañimuš eari máksimis.

Ruhtalágáduš sáhtta eretcealkit reantodoarjjaloana dalánaga ruovttoluotta máksojuvvot, jos reantodoarjja lea 43 §:s máinnašuvvon ákkaiguin mearriduvvon loahpahuvvot. Ruhtalágáduš galgá eretcealkit stáhtaloana, go bargofápmo- ja ealahusguovddáža dálonguovloossodat lea lágalaččat mearridan loana eretcelkojuvvot. Ruhtalágáduš sáhtta eretcealkit sihke stáhtaloana ja reantodoarjjaloana, jos gávdnojit 44 §:a 9-11 čuoggás máinnašuvvon eavttut.

46 §

Vástu ruđaid máhcaheamis dihto dáhpáhusain

Jos stáhta lea Eurohpa Ovtastumi oktasaš eana-dallopolitihkkii dahje struktuvrafoanddaide guoski láhkamearrádušain oaivvilduvvon lahttoriikka vásttu vuodul geatnegahttojuvvon máksit Eurohpa ovtastumiid kommišuvdnii ruovttoluotta EO-ruđaid, de doarjaga ovddosfuolaheadji lea geatnegahttojuvvon máksit stáhtii dan meari, man dát lea máksán kommišuvdnii, ollesmearálažžan oktan goluiguin, jos ruđaid ruovttoluottamáksin

lea boah tán ovddosfuolaheaddji boasto meannudeamis dahje jos ovddosfuolaheaddji lea prográmmaáššegirjji vuodul njuolggá vásttolaš kommišuvdnii ruđaid geavaheamis. Ruđaid máhcaheamis mearrida Eana- ja meahccedoallooministeriija.

47 §

Doarjjaoažžu almmuhangeatnegasvuohhta ja ovdadiehtu

Doarjjaoažžu galgá farggamusat almmuhit doarjaga juolludeaddjái, jos dilálašvuodát leat rievdan nu, ahte doarjaga sáhtá šaddat dan geažil bearrat ruovttoluotta dahje loahpahit dahje stáhtaloana eretcealkit.

Doarjjaoažžui sáhtá bivdaga vuodul addit čadni ovdadieđu das, dagahago plánejuvvon doaimbidju 1 momeanttas oaiivilduvvon čuovvumuša. Seammalágan ovdadieđu sáhtá addit maiddái ovdal dán lága fápmuiboahhtima áigge fámus leamaš láhkamearrádusaid mielđásaš stáhtaloanaid, vuovdinhaddeoažžumiid, ruhtadoarjagiid ja eará doarjagiid hárrái. Ohcamis galgá almmuhit spesifiserejuvvon hámis ášši, mas háliiduvvo ovdadiehtu, ja ovdanbuktit ášši čovdima várás dárbbalaš čilgehusa. Ovdadiehtu ii addojuvvu, jos ohcan áššis lea guorahallojuvvomin dahje ášši lea eiseválddi doaimma geažil čovdojuvvon. Ovdadieđu addá doarjaga juolludaneiseváldi.

48 §

Ruovttoluottabearrama ja eretcealkima čuovvumušat

Jos doarjjaoažžu lea meannudan 43 §:s daddjojuvvon vuogi mielde, de sáhtá ruovttoluotta bearrat mearriduvvon meari bajidit eanemustá 20 proseanttain dahje, jos lea meannudan oalle roavvásit, de eanemustá 100 proseanttain.

49 §

Ovttasvástu ruovttoluottamáksingeatnegasvuodas

Jos doarjja lea juolluduvvon oktasaččat eanebuidda, de leat buot doarjjaoažžut ovttas vásttolaččat doarjaga máhcaheamis stáhtii. Doarjjaoažžuid gaskkas vástu juohkása dađe mielde, man viidát iešguhtege lea leamaš mielde doaimmas, mii lea leamaš doarjaga máhcahangeatnegasvuoda vuodđun.

50 §

Ruovttoluotta máksit mearriduvvon meari reantu ja maŋjonanreantu

Ruovttoluotta bearrat ja máhcahit mearriduvvon ruhtadoarjagii, reantobuhtadussii ja loatnadikšungoluid buhtadussii ja eretcelkojuvvon stáhtalotnii galgá máksit reantolága 3 §:a 2 momeanttas oaiivilduvvon reantodási mielde reantu nu, ahte dat bajiduvvo golmmain proseanttaovttadagain mávssu máksinbeaivvis dan ruovttoluottamáksinbeaivvi rádjai. Jos máhcahit mearriduvvon meari ii máksujuvvo ášahuvvon earrebeaivve, de dasa galgá máksit jahkásaš maŋjonanreantu reantolága 4 §:a 3 momeanttas oaiivilduvvon reantodási mielde.

Eana- ja meahccedoallooministeriija sáhtá erenoamáš siva dihte mearridit ahte 1 momeanttas oaiivilduvvon reantu guđđojuvvo muhtumassii dahje ollásit bearakeahhtá, jos doarjjaoažžu meannudeapmi lea dáhpáhuvvon geahppudeaddji dilálašvuodaid siste dahje su eallindilli lea boaresvuoda, buohcuvuoda, bissovaš bargonávccahisvuoda, stuorra ekonomalaš váttisvuodaid dahje eará seammalágan siva dihte dakkár ahte reanttuid ii fidneše ruovttoluotta berrojuvvot.

51 §

Doarjjamearráduseavttut

Dán lágas mearriduvvon doarjaga máksin- ja ruovttoluottamáksinákkaid galgá váldit doarjjamearrádusa eaktun. Doarjjamearrádussii sáhtá váldit dasa lassin maiddái eará teknihkalaš-láhkásaš eavttuid doarjaga máksimis ja ruovttoluottamáksimis dađe mielde, go EO-ásahusain dahje kommišuvnna mearrádusain gáibiduvvo dahje ráđđehusa ášahusain mearriduvvo.

52 §

Oažžumiid bearran

Ruovttoluottabearramii guoski mearrádusa sáhtá olggosváldindoaimmaiguin ollašuttit das maŋná, go mearrádus lea ožžon lágafámu.

53 §

Vealgegirjeeavttut

Vealgegirjiide galgá váldit 43 ja 44 §:a mielđásaš eavttuid doarjaga ruovttoluottabearramis. Vealgegirjiide sáhtá ášahit eretcealkima ja vealgegirjijis máinnašuvvon eretcealkinreantu

máksima áitagiin čuovvunláhkai earáge eavttuid, mat gusket dálu dahje eanaviidodaga geavaheapmái, stáhtaloana bearrama dorvvasteapmái, loana geavaheapmái ja eará dárbbaslašžan gehččojuvvon eavttuide.

9 lohku

Diehtunaddin ja nuppástusohcan

54 §

Mearrádusa diehtunaddin

Mearrádusa, man bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea addán doarjagii dahje máksingeahpádussii guoski ohcama birra, oažžu doaimmahit ohccái diehtun poastta mielde dábalaš reiven. Diehtunaddin gehččojuvvo dalle dáhphuvvan, jos ii nuppeláhkai boade oidnosii, čihččet beaivve das maŋŋá, go mearrádus lea biddjojuvvon postii.

Mearrádusa diehtunaddimis eará dáhphusain čuvvojuvvo, mii diehtunaddima birra hálldahusáššiin addojuvvon lágas (232/1966) mearriduvvo.

55 §

Nuppástusohcanvuogatuoha

Áššeopmahaš oažžu ohcat nuppástusa bargofápmo- ja ealáhusguovddáša mearrádussii, man dat lea dahkan dán lága vuodul, váidimiin dálonguovloaláhusaid váidinváiddegoddaí 30 jándora sisa das, go son lea ožžon dieđu mearrádusas.

Meahcceráđdehusa lohpeamearrádussii ohcojuvvo nuppástus dálonguovloaláhusaid váidinváiddegotti birra addojuvvon lága (1203/1992) 1 §:a mielde.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádussii oažžu ohcat nuppástusa nugo nuppástusohcama birra hálldahusláhkeavahanlágas (586/1996) mearriduvvo.

56 §

Nuppástusohcanmeannudeapmi

Váidinváiddegotti sáhtá doaimmahit nuppástusohcaneiseváldái dahje dan bargofápmo- ja ealáhusguovddášii, man mearrádussii nuppástus ohcojuvvo. Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš galgá sáddet váidinváiddegotti ja áššis čoggon áššegirjjiid ja iežas cealkámuša váidagis dálonguovloaláhusaid váidinváiddegoddaí.

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádussii guoski váidaga sáhtá doaimmahit njuolggá Alimus hálldahusriektái.

57 §

Nuppástusohcan dálonguovloaláhusaid váidinváiddegotti mearrádussii

Dálonguovloaláhusaid váidinváiddegotti mearrádussii áššis, mii guoská doarjaga ruovttoluottabearramii dahje loahpaheapmái, loana eretcealkimii, eaktodáhtolaš vealgeordnema máhccamii dahje sierra ovddu eretgeassimii, oažžu ohcat nuppástusa váidimiin Alimus hálldahusriektái nugo hálldahusláhkeavahanlágas mearriduvvo. Muđui dálonguovloaláhusaid váidinváiddegotti mearrádussii oažžu ohcat nuppástusa váidimiin Alimus hálldahusriektái dušše dalle, jos Alimus hálldahusriektái miediha váidinváiddegotti.

Váidinváiddegotti sáhtá miediheavvot, jos:

1) lága guoskadeami dáfus eará seammalágan dáhphusain dahje riektegeavvama ovttaláganvuoda dihte lea dehálaš fidnet ášši Alimus hálldahusriektái čoavdinláhkai;

2) lea erenoamáš siva fidnet ášši Alimus hálldahusriektái čoavdinláhkai, go ášši giedahallamis sáhtá dáhphuvvan juoga boasttuvuohta; dahje

3) váidinváiddegotti miediheapmái gávdno eará mávsolaš siva.

10 lohku

Sierra njuolggadusat

58 §

Vuovdinhatti ja loanaid reanttu dárkkisteapmi

Jos ovdal oddajagimánu 1. beaivve 1996 šaddan stáhta vuovdinhaddeoažžuma dahje boazodállolága (590/1969), luondduealáhuslágas (610/1984) dahje boazoeconomiijalága (161/1990) vuodul juolluduvvon stáhtaloana reantun berrojuvvo badjel bealgoalmmat proseantta sturrosaš jahkásaš reantu, de reantu lea skábmamánu 1. beaivvis 1996 juovlamánu 31. beaivái 2001 goittotge bealgoalmmat proseantta. Visteloanaid reantun berrojuvvo duon áigodagas eanemustá njealje proseantta sturrosaš jahkásaš reantu. Jagi 2002 álgu rájes reanttu sáhtá almmolaččat dárkkistit eanemustá guvttiin proseantaovttadagain nu, ahte dárkkistuvvon reantu vástida loana juolludeami maŋŋá almmolaš reantodásis dáhphuvvan nuppástusaid. Vuovdinhatti ja loanaid reanttu almmolaš dárkkisteamis mearrida ráđdehus.

59 §

Buhtadusat

Dán lágas oaivvilduvvon doaimmaid dikšumis gildii boahhti goluin ii máksojuvvo stáhta ruđain eará go stáhtaossodatlágas (1147/1996) mearriduvvon buhtadus.

Mávssuid, mat máksojuvvojit bagadallan-organisašuvnnaide, ákkaid birra mearriduvvo dárbbu mielde Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain. Dalle go jearaldat lea ovttaskas dáhpa-husaide guoski bearráigeahččan- ja ruovttoluotta-bearrandoaimmain, de stáhta eiseválddit leat geatnegahttojuvvon veahkehit Eana- ja meahccedoalloministeriija ja dan vuollásaš eiseválddiid nuvtá.

60 §

Giedahallanmávssu bearran

Dán lága vuodul addojuvvon mearrádusain berrojuvvo máksu nugo mávssuid bearramis sierra mearriduvvo. Mearrádusaid bargofápmo- ja ealáhusguovddáža vealgeordnemis ja loanaide guoski eará máksingeahpádusain ja doarjaga juolludeamis oazžu goittot nuvtá. Mearrádusaid vealgeordnemis ja loanaide guoski eará máksingeahpádusain oazžu nuvtá maiddái dálonguovloaláhusaid váidinlávdegottis.

61 §

Bánten

Dálu gidden ja bánten vealggi máksima dáhkáduššan ja olggosmihtideapmi ja bággoovuodn leat lobálaččat.

62 §

Sierra ovdut

Luondduealáhusbargis, gii oamasta dahje muđui hálddaša ja ássá luondduealáhusdálu dahje lasseatnama addima bokte vuodduvvon dálu dahje dálu, man háhkan ja huksen lea dorjojuvvon dán lága dahje ovdal dán lága fápmuiboahtima fámus leamaš lága vuodul, lea almmá sierra buhtadusa haga vuoigatvuohta stáhta eana- ja čáhce-guovlluin:

1) cegget Meahcceráđdehusa lohpe-mearrádušsain doarjjabáikki meahcebivddu várás erenomáš mávssolaš sivaid dihte dahje doarjjabáikki guolástusa várás ja dasa lassin guollekealláriid ja

vuorkkáid ealáhusain bargama dáfus vealtameahtun sajiide guolástanealáhusa dáfus mearkašahtti čáziid lahkosiidda; ja

2) guodohit omiid ja čohkket daidda fuodđara, lasttaid, luktiid ja jávrehoaššaid.

Ovdalis 1 §:a 1 momentas mainnašuvvon lobi sáhtá addit dušše dalle, jos áššáigulleaš vistti ceggema sáhtá atnit luondduealáhusain bargama dáfus vealtameahtumin. Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš addá cealkámuša doarjjabáikki dárbbášlašvuodas.

Meahcceráđdehus sáhtá, go bargofápmo- ja ealáhusguovddáš lea addán áššis cealkámuša, eretgeassit addojuvvon sierra ovddu, jos ovddu ii sáhte šat atnit luondduealáhusain bargama dáfus dárbbášlažžan.

63 §

Čujuhannjuolggadus

Dán lága ollašuttimis čuvvojuvvojit heivvolaš osiin, mii lága (1336/1992) (láhka meannudeamis, mii čuvvojuvvo dálonguovloaláhusaid doarjjadoaimmaid divššodettiin) 4 §:s ja 6 §:a 1 momentas mearriduvvo.

64 §

Dárkilet njuolggadusat

Ráđdehusa ášahusain sáhtá dárbbu mielde addit dán lága dárkilet njuolggadusaid áššiin, mat leat Eurohpa Ovtastumi ášahusain guđdojuvvon lahttoriikkaid mearridanláhkai.

Eana- ja meahccedoalloministeriija addá dán lága ja ráđdehusa ášahusa dárkilet ášahusaid doarjunvuolaš doaimbajuid dohkálaš goluin, doarjunvuolaš ollesinvesteremiid alimusmeriin, fitnu dahje doaimbajuju ollašuttináiggis, doarjaga sirdimis ja dárbbášlaš máksinnávccalašvuoda-, gánáhan- ja eará árvoštallamiid, dálonguovlofitnodagaid ovddidanplánaid ja vealgeordensoahpamušaid dahkanvuogis. Eana- ja meahccedoalloministeriija nanne dasa lassin vealgegirje-, ohcan-, soahpamuš- ja mearrádušminstariid ja mearrida ohcci iešgoasttidanosodaga vealgeordenplánas ja addá dárkilet mearrádusaid, mo goluid buhttemiin meannuduvvo.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusain sáhtá addit maiddái dárkilet mearrádusaid doarjaga ohcan- ja juolludanmeannudeamis ja máksimeannudeamis dahje loanaid ja doarjagiid dikšumii guoski vurken-, čuovvun- ja bearráigeahččanvuogádagaid teknihkalaš ovttaskasčuoggáin.

65 §

Eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaid geavaheapmi

Eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaid sáhtta dasa lassin, mii daid geavaheamis lea ovdalis mearriduvvon, geavahit:

- 1) eatnama ja eará opmodaga háhkamii;
- 2) háhkkojuvvon opmodaga dikšumii ja ordnemii;
- 3) loatnaaddimis boahhti dikšunmávssuide ja eará goluide;
- 4) dán lága mielđásaš doarjjadoaimbajuide ja stáhtaloanaide;
- 5) boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddidan- doibmii guoski dutkamiid ja čilgehusaid dahkamii; ja
- 6) boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddidan- fitnuid doarjumii.

Eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaid sáhtta geavahit maidđái dasa ahte čilgejuvvo, mo boazodoallo- ja luondduealáhusfitnodagaid doaimbave- jolašvuodaid sáhtta dahkat mánggabealageabbon ja fitnodatbargiid dahje fitnodatbargin áigu olbmuid skuvlema ordnet. Dán ulbmila várás sáhtta ruđaid lágideit maidđái bargofápmo- ja ealáhus- guovddáža dálonguovloossodahkii, mii sáhtta juohkit daid ovddosguvlui gielddaid atnui.

Eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaiguin sáhtta máksit mávssuid ja buhtadusa dain goluin, mat bohtet eaktodáhtolaš vealgeordnenmeannu- deamis.

11 lohku

Mearreáiggi fámus leahkki doarjagat

66 §

Ealáhusdoaimmas ja visteháhkamis bohtán stáhtaoažžumiid mearreáigásaš máksinfriddja- vuotta

Beroškeahhtá das mii eará sajis mearriduvvo, sáhtta erenoamáš ekonomalaš váttisvuodaide gár- tan loatnaoažžu ekonomalaš dili buorideami várás juolludit mearreáigásaš máksinfriddjavuođa ealá- husain bargamis boahhti stáhtaoažžumiid ja vis- teháhkamis boahhti stáhtaloanaid ordnema várás juovlamánu 31. beaivvi 2000 rádjai bohtán ohca- ma vuodul nugo ráđđehusa ásašusain dárkileappot mearriduvvo.

Mearreáigásaš máksinfriddjavuođa sáhtta ollašuttit nu, ahte mieđihuvvo mávssekeahhtá

báhcán oanádusaid ja mávssekeahhtá báhcán reanttuid máksimis máksinfriddjavuohta. Loana oaiveopmodaga hárrái máksinfriddjavuođa mear- ri sáhtta leat goittot eanemustá 40 proseantta mávs- sekeahhtá báhcán oanádusa mearis ja reanttuid hárrái máksinfriddjavuođa mearri sáhtta leat eanemustá 80 proseantta. Ovdalis máinnašuvvon guoská maidđái daidda oanedan- ja reantoeriide, maidda leat mieđihuvvon máksinmanjideami 1.11.1996-1.5.1999.

Loatnaoažžu sáhtta geahččat gártan erenoamáš ekonomalaš váttisvuodaide, jos son lea šaddan dahje lea várra šaddamin máksinnávccaheapmen iige su máksinnávccaid sáhte máhcahit mieđihemiin reantodoarjjaloanaid ja stáhtalo- anaide oanádusmávssuide manjideami dahje stáhta- loanaide reantofriddjavuođa dahje dakkár ruđaiguin, mat leat fidnemis almmá ahte dat čuo- hcá ohcci fitnodatoaiveopmodagaide.

Eaktun mearreáigásaš máksinfriddjavuhtii lea ahte dan navdet dovdomassii buoridit loatnaoažžu ekonomalaš dili ja ordnema bokte ealáhusdoaim- ma fas gánnáhišgoahhtá. Dasa lassin gáibiduvvo ahte mávssekeahhtá báhcán oaiveopmodat- dahje reantomávssut leat šaddan ovdal miessemánu 1. beaivvi 1999. Mávssekeahhtá báhcán mávssuid, mat leat šaddan ovdal čakčamánu 10. beaivvi 1993, ii goittot sáhte ordnet dán paragrafa vuodul.

Fitnodatdoaimma heaitán dahje heaitaleaddji velggolačča loanaid sáhtta ordnet dušše dalle, jos velggolačča vistti seailuma ii sáhte muđui dorvvas- tit, ja dalle ordnen sáhtta guoskat dušše vistelo- anaide. Dasa lassin loatnaoažžus gáibiduvvo ahte sus leat doarvái ruhtavárit ceavzit visteloana reast- ta máksimis máksinprogámma mielde.

67 §

Mearreáigásaš máksingeahpáduš reantodo- arjjaloatnan ja dáhkádussan

Visteloanaid ja ealáhusain bargamii guoski lo- anaide, maid ruhtalágádušat leat juolludan márkan- reantoeavttuiguin boazodoalliide ja luondduealá- husbargiide, dagahan erenoamáš ekonomalaš váttisvuodaid stáđasmahttima várás sáhtta juollu- dit stáhta ruđain reantodoarjaga ja stáhtadá- kádusaid juovlamánu 31. beaivvi 2000 rádjai bo- ahtán ohcamiid vuodul nugo ráđđehusa ásašusain dárkileappot mearriduvvo. Dát guoská maidđái ovdalis máinnašuvvon loanaide guoski mávssuide.

Ruhtalágádušat sáhttet juolludit reantodoarjja- loana iežas vistti ja ealáhusain bargama várás vál- dojuvvon bänkoloanaid, mat leat juolluduvvon dábálaš eavttuiguin, máksimii, ja vearro- ja eará

goluid máksimii dakkár loanaid ja mávssuid hárrái, maid mávssekeahhtá báhcán oaiveopmodat dahje reantomávssut leat šaddan ovdal miessemánu 1. beaivvi 1999.

Eaktun mearreáigásaš máksingeahpádussii lea ahte dan navdet dovdomassii buoridit loatnaoážžu ekonomalaš dili ja ordnema bokte ekonomalaš dilli máhccá dakkárin ahte ealáhusdoaimma fas gánnáhišgoahhtá.

Stáhtadáhkádus sáhtta gokčat eanemustá 80 proseantta loana ollesmearis. Dáhkádussii galgá háhkat normála bänkodoaimmas adnojuvvon dáhkádusa, mii ii dárbbas leat dorvvasteaddji. Stáhta miedihán dáhkádussii guoskaduvvojit heivvolaš osiin dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) 32-34 §.

68 §

Ášši čoavdi eiseváldi

Ohcama stáhtaloanaid ja vuovdinhadde-oažžumiid mearreáigásaš máksinfriddjavuođas galgá doaimmahit áššáigullelaš bargofápmo- ja ealáhusguovddáži manimustá juovlamánu 31. beaivve 2000. Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš čoavdá ohcama.

Mearreáigásaš máksingeahpádusa, mii miedihuvvo reantodoarjjaloana ja stáhtadáhkádusa hámis, galgá ohcat manimustá juovlamánu 31. beaivve 2000. Ohcan doaimmahuvvo bargofápmo- ja ealáhusguovddáži. Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš addá loatnaohcamis cealkámuša ja doaimmaha ohcama ruhtalágádussii. Ruhtalágádus doaimmaha ohcama Eana- ja meahcedoalloministerijai, mii čoavdá ášši.

Ráđdehusa ášahusain addojuvvojit dárkilet mearrádušat čuvvosiid birra ja dan meannudeami birra, man mielde doarjaga ohcan muđui galgá dáhpáhuvat.

Dán logu mieldásaš doarjjaohcamiid galgá lágiidit bargofápmo- ja ealáhusguovddáži oktanaga. Ášši galgá gieđahallat hohpolaš áššin.

12 lohku

Fápmuiboahhtin- ja sirdašuvvannjuolggadusat

69 §

Fápmuiboahhtin

Dat goas dát lánka boahhtá fápmui, mearriduvvo dárkileappot ášahusain. Jos Eurohpa Ovtastumi doaimmaorgánaid mearrádušat lánkii gulli doaim-

mabijuid dohkkeheamis addojuvvojit sierra áiggiid, de lánka oktan nuppástusaiguin sáhtta vás-tideaddji osiin bidjat fápmui sierra áiggiid.

Dáinna lánka gomihuvvo guovvamánu 9. beaivve 1990 addojuvvon boazoeconomiijalánka (161/1990) ja borgemánu 24. beaivve 1984 addojuvvon luondduealáhuslánka (610/1984) daidda manná dahkkojuvvon nuppástusaiguin.

Ovdal dán lánka fápmuiboahhtima sáhtta álgit lánka ollašuttima gáibidan doaimmabijuide.

70 §

Ruđaid geavaheapmi

Boazodállolánka, boazoeconomiijalánka dahje luondduealáhuslánka ulbmiliid várás háhkkkojuvvon dahje muđui ožžojuvvon opmodat geavahuvvo, go dát lánka lea boahhtán fápmui, eanadállo-doalu ovddidanfoandda birra addojuvvon lánka (657/1966) 3 §:s mearriduvvon ulbmiliidda.

Eanadállo-doalu ovddidanfoandda ruđaid sáhtta dasa lassin geavahit maiddá dakkár fitnuide, mat gergejuvvojit boazodállolánka, luondduealáhuslánka ja boazoeconomiijalánka mielde ja maid várás dáid ruđaid lea sáhttan geavahit daid njuolggadusaid mielde, mat ledje fámus dán lánka fápmui boadedettiin.

71 §

Ovddit lánkamearrádušaid guoskadeapmi

Dán lánka fápmui boadedettiin áššit, mat leat guorahallojuvvoimin boazodállolánka, luondduealáhuslánka ja boazoeconomiijalánka vuodul, gieđahallojuvvo lohppii máinnašuvvon lánka mielde.

Ovdal dán lánka fápmuiboahhtima boazodállolánka, luondduealáhuslánka ja boazoeconomiijalánka vuodul guorahallojuvvoimii guđđojuvvon áššiid eaktodáhtolaš vealgeordnemis sáhtta goittot gieđahallat lohppii odđa lánkamearrádušaid mielde.

Boazoeconomiijalánka ja luondduealáhuslánka ja ovdal dán lánka fámus leamaš eará lánkamearrádušaid ollašuttima hárrái ja máinnašuvvon lánkamearrádušaid vuodul šaddan stáhta-, gieldda- ja ruhtalágádusa oážžuma hárrái čuvvojuvvojit njuolggadusat, mat ledje fámus dán lánka fápmui boadedettiin, ja daid mieldásaš soahpamuševttut.

Dálonguovloaláhuslánka (1295/1990) njuolggadusat guoskaduvvojit maiddá dán lánka fápmui boadedettiin luondduealáhuslánka ja boazoeconomiijalánka ja daid ovddit lánkamearrádušaid vuodul guorahallojuvvoimii boahhtán áššiide dakko

bokte go máinnašuvvon lágain lea čujuhuvvon dálonguovloealáhusláhkii. Stáhtaloana ovddosmáksima hárrái guoskaduvvo goittot, mii dán lága 25 §:s mearriduvvo stáhtaloana ovddosmáksimis.

Ráđdehusa ásašusain sáhtá addit meannudan-vugiid birra njuolggadusaid, mat spiehkastit 1-4 momeanttas oaivvilduvvovon láhkamearrádusain.

Ovdal dálonguovloealáhusaid ruhtadanlága (329/1999) fápmui boahtima 67 §:a 3 momeantta miel dásaš stáhtadáhkádussii sáhtá goittot guoskadit dálonguovloealáhuslága (1295/1990) 7 logu heivvolaš osiin.

72 §

Ovddit láhkamearrádusaid miel dásaš máksingehpádusat ja vealgeordnemat

Boazodállolága, boazoeconomiijalága ja luondduealáhuslága miel dásaš stáhta vuovdinhaddeoazžumiid ja loanaid máksingehpádusat ja vealgeordnemat mieđihuvvojit ja gieđahallojuvvojit nugo evttohuvvon lága 5, 6 ja 11 logus daddjojuvvo. Stáhta ruhtadoarjagiid, vuovdinhaddeoazžumiid ja stáhtaloanaid sihke reantodoarjaloanaid eretcealkin ja ruovttoluottabearran dáhpáhuvvá ovdal dán lága fápmui boahtima fámus leamaš láhkamearrádusaid mielde.

73 §

Ovddit láhkamearrádusaid miel dásaš prográmmavuoláš doarjagat

Ovdal dán lága fápmui boahtima fámus leamaš láhkamearrádusaid miel dásaš EU-oassáiruhtadan prográmmavuoláš ruhtadoarjagiid ja eará doarjagiid juolludeamis ja máksimis, bearráigeahččamis ja eará meannudemiin čuvvojuvvojit prográmmabaji loahpa rádjai dat njuolggadusat ja mearrádusaid, mat ledje fámus dán lága fápmui boadedettiin, jos EO-njuolggadusaid birra ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

74 §

Ovddit láhkamearrádusaid miel dásaš loanaid stáhtavástu

Ovdal dán lága fápmui boahtima fámus leamaš láhkamearrádusaid vuodul eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđain juolluduvvovon stáhtaloanaid stáhtavástu hárrái čuvvojuvvojit dat njuolggadusat, mat ledje fámus dán lága fápmui boadedettiin.

75 §

Ovdal juolluduvvovon stáhtaloanaid dikšunmávssut

Boazoeconomiijalága ja luondduealáhuslága ja ovdal daid fápmui boahtima fámus leamaš eará láhkamearrádusaid vuodul juolluduvvovon stáhtaloanaid dikšumis máksojuvvo ruhtalágadusaide dikšun- ja eará mávssuin buhtadus nugo ráđdehusa ásašusain mearriduvvo.

76 §

Ovddit láhkamearrádusaid miel dásaš loanaid ja doarjagiid eretcealkin, loahpaheapmi ja ruovttoluottabearran

Ovdal dán lága fápmui boahtima fámus leamaš láhkamearrádusaid miel dásaš doarjagiid ja stáhtaloanaid loahpaheami, eretcealkima ja ruovttoluottabearrama hárrái čuvvojuvvojit dat njuolggadusat, mat ledje fámus dán lága fápmui boadedettiin.

77 §

Nuppástusohcan ovddit láhkamearrádusaid vuodul dahkkojuvovon čovdosiin

Go dát láhka boahtá fápmui, de bargofápmo- ja ealáhusguovddáža ja dálonguovloealáhusaid váidnávdegeatti addin mearrádusaide boazoeconomii- ja luondduealáhuslága miel dásaš áššiin ohcejuvvo nuppástus nugo dán lága 9 logus seammalágan áššiid hárrái mearriduvvo, beroškeahhtá das mii nuppástusohcama birra lea ovdal mearriduvvovon.

78 §

Čujuhannjuolggadusat

Dalle go eará sajis lágas lea čujuhuvvovon boazoeconomii- dahje luondduealáhusláhkii, de galgá guoskadit dán lága vástideaddji njuolggadusa, jos ovdalis ii leat nuppeláhkai mearriduvvovon.

79 §

Huksensadji

Bálggus, mii boazodállolága miel dásaš hálddašanvuoigatvuodain hálddaša huksensaji, sáhtá bargofápmo- ja ealáhusguovddáža lohpe-mearrádusain molsut huksensaji, mii lea unohas sajis dahje lea šaddan dárbbasmeahhtumin, boazodoalu dáfus vuohkkaset sadjái. Odda huksensaji lágida Meahcceráđdehus. Bálggus galgá sirdit iežas oamastan visttiid guovllus guovtte jagi sisa

das, go lea ožžon bargofápmo- ja ealáhusguovddáža mearrádusa. Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš sáhtta beavttálmahttit mearrádusa áittasáhkkuin dahje barggahanáitagiin nugo daid birra áittasáhkkoálgas (1113/1990) mearriduvvo.

80 §

Ovddit láhkamearrádusaid miel dásaš dihto doaimbajut ja vuoigatvuodagaskavuodat

Boazodállolága njuolggadusat čuvvojuvvojit daid áššiid hárrái, mat gullet boazodállolága ollašuttimii ja maid birra ii leat dán lágas nupeláhkai mearriduvvon. Dát guoská maid dáid máksingehpádusaid ja dáluid ráddjehusaide. Stáhta oážžumiid sirdin, stáhta oážžumiid ja doarjagiid ruovttoluotta bearran, dálu dahje dan oasi ráddjehusain ja bántavásttus luoitin, luohpadanlobiid miediheapmi ja máksingehpádusaid miediheapmi stáhta oážžumiid hárrái gullá goittot bargojá ealáhusguovddáža doaimbaválddi vuollai, jos dat eai leat dán lágas addojuvvon Eana- ja meahccedoalloministeriija bargun. Boazodálloláha čuvvojuvvo heivvolaš osiin maid dáid loanaid hárrái. Máksingehpádusaid ja loanaid sirdimiid čovdá goittot loana juolludan ruhtalágáduš, mii galgá dalle čuovvut mii ovddit láhkamearrádusain lea mearriduvvon.

Helsegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválddi Presideanta

MARTTI AHTISAARI

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 46

Laki**maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta 16 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (657/1966) 2 § ja 3 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 330/1999, seuraavasti:

2 §
 Maatilatalouden kehittämisrahaston muodostavat **asutusrahastoon** kuuluneet varat, rahaston toiminnasta kertyvät tai lahjoituksina saadut varat sekä ne varat, jotka valtion talousarviossa rahastoon siirretään sekä maa-seutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 8 §:n 3 momentin sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 8 §:n 2 momentin nojalla rahaston varoista rahoitetun tuen osarahoituksena rahastoon tuloutetaan.

3 §
 Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja käytettäessä on erityisesti edistettävä maa-seutuelinkeinojen rahoituslain ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisia tavoitteita.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 46

Láhka**eanadállodoalu ovddidanfoandda birra addojuvvon lága 2 ja 3 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvoba eanadoalu ovddidanfoandda birra juovlamánu 16. beaivve 1966 addojuvvon lága (657/1966) 2 § ja 3 §:a 3 momeanta, dakkárin go dat leaba lágas 330/1999, čuovvovaččat:

2 §

Eanadállodoalu ovddidanfoandda hábmejít vistefondii gullan ruđat, foandda doaimma geažil čoggojeaddji dahje skenjkemiiguin fidnejuvvon ruđat ja dat ruđat, mat stáhtabušeahas sirdojuvvojít fondii ja dasa lassín dat ruđat, mat dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) 8 §:a 3 momeantta ja boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) 8 §:a 2 momeantta vuodul foandda ruđaiiguin ruhtaduvvon doarjaga oassáiruhtadeapmin bajásmerkejuvvojít fondii.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

3 §

Eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaid geavahettiin galgá erenoamážit ovddidit dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) ja boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) mielđasaš ulbmiliid.

Dat goas dát láhka boahtá fápmui mearriduvvo ásašusain.

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 47

Laki

yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun lain (56/1980) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 334/1999, seuraavasti:

1 §

Jollei maaseutuelinkeinojen rahoituslaista (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaista (45/2000) muuta johdu, tätä lakia sovelletaan myös myönnettäessä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin sel-

laisia avustuksia, joiden rahoittamiseen saadaan tukea Euroopan yhteisön rakennerahastoista.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 47

Láhka**servošiid čáhcefuolahusdoaimbajuid doarjuma birra addojuvvon lága 1 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo servošiid čáhcefuolahusdoaimbajuid doarjuma birra ođđajagimánu 18. beaivve 1980 addojuvvon lága (56/1980) 1 §:a 3 momeanta, dakkárin go dat lea lágas 334/1999, čuovvovaččat:

1 §

— — — — —
 Jos dálonguovloaláhusaid ruhtadanlágas (329/1999) dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas (45/2000) ii nuppeláhkai daddjojuvvo, de dát láhka guoskaduvvo maiddá juolludettiin servošiid čáhcefuolahusdoaimbajuide dak-

kár ruhtadoarjagiid, maid ruhtadeapmái fidne doarjaga Eurohpa Ovtastumi struktuvrafoandda-

in. _____
 Dat goas dát láhka bohtá fápmui mearriduvvo ásašusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 48

Laki

maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinolain hallinnosta kunnissa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetun lain (1558/1991) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 336/1999, seuraavasti:

1 §
Kunnan on huolehdittava alueellaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) sekä muiden maaseutuelinkeinoja koskevien lakien, asetusten ja päätösten täytäntöönpanosta siten kuin erikseen säädetään.

Kunnan on annettava maa- ja metsätalous-

ministeriölle, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselle, työvoima- ja elinkeinokeskukselle ja muille valtion viranomaisille virka-apua, lausuntoja ja selvityksiä maaseutuelinkeinoihin sekä porotalous- ja luontaiselinkeinoihin liittyvissä asioissa.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 48

Láhka**dálonguovloaláhusaid hálddahusa birra gielddain addojuvvon lága 1 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo dálonguovloaláhusaid hálddahusa birra gielddain juovlamánu 20. beaivve 1991 addojuvvon lága (1558/1991) 1 §. dakkárin go dat lea lágas 336/1999, čuovvovaččat:

1 §

Giella galgá fuolahit iežas rájiid siste dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999), boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) ja dálonguovloaláhusaide guoski eará lágaid, ášahusaid ja mearrádusaid ollašuttimis nugo sierra mearriduvvo.

Giella galgá addit Eana- ja meahccedoalloministerijai, Eana- ja meahccedoalloministeriija

diehtobálvalanguovddáži, bargofápmo- ja ealahusguovddáži ja stáhta eará eiseválddiide virgeveahki, cealkámušaid ja čilgehusaid dálonguovloaláhusaide ja boazodollui ja luondduealáhusaide guoski áššiin.

Dat goas dát láhka bohtá fápmui mearriduvvo ášahusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 49

Laki

yritystuesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yritystuesta 10 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1136/1993) 2 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 337/1999, seuraavasti:

2 §

Hankkeeseen, johon on myönnetty maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa (45/2000) tarkoitettua avustusta,

ei voida myöntää tässä laissa tarkoitettua tukea.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Liite

Saamenkielinen käännös

Nr 49

Láhka**fitnodatdoarjaga birra addojuvvon lága 2 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo fitnodatdoarjaga birra juovlamánu 10. beaivve 1993 addojuvvon lága (1136/1993) 2 §:a
 3 momeanta, dakkárin go dat lea lágas 337/1999, čuovvovaččat:

2 §	2000) oaivvilduvvon ruhtadoarjja, ii sáhte juollu- dit dán lágas oaivvilduvvon doarjaga.
— — — — — Fidnui, masa lea juolluduvvon dálonguovloe- aláhusaid ruhtadanlágas (329/1999) dahje boazo- doalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas (45/	Dat goas dát láhka bohtá fápmui mearriduvvo ásahusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 50

Laki

aravalain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun aravalain (1189/1993) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 338/1999, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

keinojen rahoituslain (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) nojalla tai muun lain nojalla maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämän lain nojalla ei myönnetä lainaa sellaisiin asuntoihin, joita varten voidaan myöntää lainaa tai korkotukea maaseutuelin-

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 50

Láhka
aravalága 1 §:a rievdadeamis

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo juovlamánu 17. beaivve 1993 addojuvvon aravalága (1189/1993) 1 §:a 2 momeanta, dakkárin go dat lea lágas 338/1999, čuovvovaččat:

1 §

Guoskadansuorgi

lága (329/1999) dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) vuodul dahje juoga eará lága vuodul eanadállodoalu ovddidanfoandada ruđain.

Dán lága vuodul ii juolluduvvo loatna dakkár visttiide, maid várás sáhtá juolludit loana dahje reantodoarjaga dálonguovloealáhusaid ruhtadan-

Dat goas dát láhka bohtá fápmui mearriduvvo ásašusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARI

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 51

Laki

omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan omistusasuntolainojen korkotuesta 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1204/1993) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 339/1999, seuraavasti:

1 §
Soveltamisala

(329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) nojalla tai muun lain nojalla maatilatalouden kehittämiss-
rahaston varoista.

Tämä laki ei koske omistusasuntoja, joita varten voidaan myöntää lainaa tai korkotukea maaseutuelinkeinojen rahoituslain

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 51

Láhka**oamastanvisteloanaid reantodoarjaga birra addojuvvon lága 1 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo oamastanvisteloanaid reantodoarjaga birra juovlamánu 17. beaivve 1993 addojuvvon lága (1204/1993) 1 §:a 2 momeanta, dakkárin go dat lea lágas 339/1999, čuovvovaččat:

1 §

Guoskadansuorgi

dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) vuodul dahje juoga eará lága vuodul eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđain.

Dát láhka ii guoskka oamastanvisttiide, maid várás sáhtta juolludit loana dahje reantodoarjaga dálonguovloealáhusaid ruhtadanlága (329/1999)

Dat goas dát láhka boahtá fápmui mearriduvvo ásašusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 52

L a k i**varainsiirtoverolain 14 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä marraskuuta 1996 annetun varainsiirtoverolain (931/1996) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 343/1999, seuraavasti:

14 §

Eräät maatalouselinkeinolainsäädännön mukaiset luovutukset

Veroa ei ole suoritettava, jos:

1) luovuttajana on valtio ja luovutus tapahtuu maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) tai kolttalain (253/1995) mukaisiin tarkoituksiin;

2) luovutuksensaajalle on myönnetty 1 kohdassa tarkoitetun lain tai maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukainen laina kiinteistön tai sen osan hankkimista varten; tai

3) luovutuksensaajan vastattavaksi on siirretty 2 kohdassa tarkoitettu laina tai 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua lainsäädäntöä vastaavan aikaisemman lainsäädännön mukainen

laina, jos hänelle olisi voitu myöntää laina 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön mukaan.

Verovapauden edellytyksenä on työvoima- ja elinkeinokeskuksen antama todistus siitä, että luovutus tapahtuu 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen tai että luovutuksensaajalle on myönnetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu laina tai hänen vastattavakseen on siirretty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu laina.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin luovutuksiin sekä luovutuksiin, joiden perusteella 2 kohdassa tarkoitettu laina on myönnetty tai 3 kohdassa tarkoitettu laina siirretty tämän lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 52

Láhka**ruðaisirdinvearrolága 14 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis oddajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo skábmamánu 29. beaivve 1996 addojuvvon ruðaisirdinvearrolága (931/1996) 14 §, dakkárin go dat lea lágas 343/1999, čuovvovaččat:

14 §

*Eanadoalloealáhusláhkamearrádusaid
 mielđasaš dihto luohpadeamit*

Vearu ii dárbbáš máksit, jos

1) luohpadeaddjin lea stáhta ja luohpadeapmi dáhpáhuvvá eanadállodoalu ovddidanfoandda birra addojuvvon lága (657/1966), boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) dahje nuortalašlága (253/1995) mielđasaš ulbmiliidda;

2) luohpadeamioažžui lea juolluduvvon 1 čuoggás oaivvilduvvon lága dahje dálonguovloaláhusaid ruhtadanlága (329/1999) dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) mielđasaš loatna gittaopmodaga dahje dan oasi háhkama várás; dahje

3) luohpadeamioažžu vástidanláhkai lea sirdojuvvon 2 čuoggás oaivvilduvvon loatna dahje 1 dahje 2 čuoggás oaivvilduvvon láchkamearrádusaid vástideaddji ovddit láchkamearrádusaid mielđasaš loatna, jos sutnje livččii sáhttán juolludit

loana 1 dahje 2 čuoggás oaivvilduvvon láchkamearrádusaid mielde.

Vearrofriddjavuođa eaktun lea bargofápmo- ja ealáhusguovddáža addin duođaštus das, ahte luohpadeapmi dáhpáhuvvá 1 momeantta 1 čuoggás máinnašuvvon ulbmilii dahje ahte luohpadeamioažžui lea juolluduvvon 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon loatna dahje su vástidanláhkai lea sirdojuvvon 1 momeantta 3 čuoggás oaivvilduvvon loatna.

Dat goas dát láchka boahdá fápmui mearriduvvo ášahusain.

Dát láchka guoskaduvvo dan fápmuiboahhtima maŋŋá dahkkojuvvon, 14 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon luohpadeamiide ja luohpadeamiide, maid vuodul 2 čuoggás oaivvilduvvon loatna lea juolluduvvon dahje 3 čuoggás oaivvilduvvon loatna sirdojuvvon dán lága fápmuiboahhtima maŋŋá.

Helssegis oddajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARI

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 53

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle 14 päivänä tammikuuta 1938 annetun lain (23/1938) 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 331/1999, seuraavasti:

7 §

— — — — —
Milloin lunastettu kiinteistö tai sen osa käytetään maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain tarkoituksiin, se voidaan antaa kiinteistön entiselle omistajalle tai hänen aviopuolisollensa taikka heidän tai jomankumman heistä perintökaaren (40/1965) 2 luvussa tarkoitettulle sukulaiselle, ottolapselle tai kasvattilapselle taikka tällaisen henkilön aviopuolisolle, vaikka maaseutuelinkei-

nojen rahoituslain (329/1999) 5 §:ssä tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 5 §:ssä tai näiden lakien nojalla säädettyjä edellytyksiä ei olisikaan olemassa. Lunastettu kiinteistö tai sen osa voidaan antaa myös yhteisesti kahdelle tai useammalle henkilölle.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 53

Láhka**bággovuovdimiin vuovdit mearriduvvon gittaopmodagaid lotnuma birra stáhtii addojuvvon lága 7 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde

rievdaduvvo ođđajagimánu 14. beaivve 1938 addojuvvon lága (23/1938) (láhka bággovuovdimiin vuovdit mearriduvvon gittaopmodagaid lotnumis stáhtii) 7 §:a 2 momeanta, dakkárin go dat lea lágas 331/1999, čuovvovaččat:

7 §

Dalle go lodnojuvvon gittaopmodat dahje dan oassi geavahuvvo eanadálloalu ovddidanfoanda birra addojuvvon lága ulbmiliidda, de dan sáhtá addit gittaopmodaga ovddeš oamasteaddjái dahje su náittosguoibmái dahje sudno dahje juoppágoappá sudno (nugo árbelága (40/1965) 2 logus lea daddjojuvvon) fuolkái, adopterejuvvon mánnái dahje biebmománnái dahje dákkár olbmo náittosguoibmái, vaikko dálanguovloaláhusaid ruhta-

danlága (329/1999) 5 §:s dahje boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) 5 §:s dahje dáid lágaid vuodul mearriduvvon eavttut eai devdojuvvošege. Lodnojuvvon gittaopmodaga dahje dan oasi sáhtá addit maiddái oktasaččat guoktásii dahje eanebuidda.

Dat goas dát láhka boahtá fápmui mearriduvvo ásašusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválddi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 54

Laki**poronhoitolain 34 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä syyskuuta 1990 annetun poronhoitolain (848/1990) 34 §:n 1 momentti seuraavasti:

34 §

Korvattava vahinko

Porojen maa- ja metsätaloudelle aiheuttama vahinko samoin kuin porojen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla alueella aiheuttama vahinko on korvattava vahinkoa kärsineelle.

Vahingonkorvausta ei kuitenkaan suoriteta:

- 1) valtiolle, kunnalle tai seurakunnalle aiheutuneesta vahingosta;
- 2) metsämailla kasvavan jäkälän ja ruohon tallaamisesta tai syömisestä ja muiden pensaiden ja puiden kuin metsänuudistusaloilla

olevien taimien, lehtien ja neulasten vahingoittamisesta aiheutuneesta vahingosta;

3) vahingosta, joka on aiheutunut 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulta alueelta luovutetulla tai vuokratulla maalla tai porotilalais-
 sa (590/1969) tarkoitettulla porotilalla; eikä

4) porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettun tilan omistajalle.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 54

Láhka**boazodoallolága 34 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo čakčamánu 14. beaivve 1990 addojuvvon boazodoallolága (848/1990) 34 §:a 1 momen-
 ta čuovvovaččat:

34 §

Buhttenvuoláš vahát

Bohccuid eana- ja meahccedollui dagahan vahát ja bohccuid 31 §:a 1 momenntas oaiivilduvvon guovllus dagahan vahát galgá buhtejuvvot dasa, gii/mii lea gillán vahága. Vahát ii goittot buhtejuvvo:

1) stáhtii, gildii dahje searvegoddái šaddan vahágis;

2) meahcis šaddi jeahkála ja rási duolbmamis dahje borramis ja eará miestagiid ja muoraid go vuovdeodasmahttineatnamiin šaddi vesáid,

lasttaid ja goahcciid vahágahttimis šaddan vahágis;

3) vahágis, mii lea šaddan 2 §:a 2 momenntas oaiivilduvvon eanaviidodagas luohpaduvvon dahje láigohuvvon eatnamis dahje boazodállolá-
 gas (590/1969) oaiivilduvvon boazodálus; iige

4) boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadan-
 lága (45/2000) 3 §:a 1 momenntas oaiivilduvvon dálu oamasteaddjái.

—————
 Dat goas dát láhka boahtá fápmui mearriduvvo ášahusain.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARIEana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 55

Laki**kolttalain 8 ja 13 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 8 §:n 1 momentti ja 13 § seuraavasti:

8 §

*Eräät muun lainsäädännön mukaiset
 tukitoimenpiteet*

Kolтта-alueella toimivia paliskuntia tuetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) mukaisesti. Muutoin 4 §:ssä tarkoitetuille kolttille myönnetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa tarkoitettuja etuuksia vastaavat edut tämän lain mukaisesti.

13 §

Palvelutuki

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista voidaan myöntää avustuksia hankkeisiin, joilla kehitetään ja ylläpidetään kolтта-alueen kulttuuri-, tieto- ja muita palveluja.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

 Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2000

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Nr 55

Láhka**nuortalašlága 8 ja 13 §:a rievdadeamis**

Addojuvvon Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvoba guovvamánu 24. beaivve 1995 addojuvvon nuortalašlága (253/1995) 8 §:a 1 momenta
 ja 13 § čuovvovaččat:

8 §

*Láhkamearrádusaid mieldásaš dihto eará
 doarjjadoaimbajut*

Nuortalašguovllus doaimbi bálgosat dorjojuvvojit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) mielde. Muđui 4 §:s oaivvilduvvon nuortalaččaide mieđihuvvojit boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon ovdduid vástideaddji ovddut dán lága mielde.

Helssegis ođđajagimánu 21. beaivve 2000

Dásseválldi Presideanta

MARTTI AHTISAARI

13 §

Bálvalandoarjja

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš sáhtta eana-
 dálloaloalu ovddidanfoandda ruđain juolludit
 ruhtadoarjagiid fitnuide, maid ulbmilin lea ovddi-
 dit ja bajásdoallat nuortalašguovllu kultur-, diehto-
 ja eará bálvalusaid.

Dat goas dát láhka bohtá fápmui mearriduvvo
 ášahusain.

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

N:o 44—55, 8^{3/4} arkkia

OY EDITA AB, HELSINKI 2000

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 44—55, 8^{3/4} arkkia

OY EDITA AB, HELSINKI 2000

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904